

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

13 januari 2026

**VOORZIENINGEN
VOOR DE ONTMANTELING
VAN DE KERNCENTRALES EN
HET BEHEER VAN DE VERBRUIKTE
SPLIJTSTOF: STAND VAN ZAKEN EN
ROL VAN DE COMMISSIE
VOOR NUCLEAIRE
VOORZIENINGEN
NAAR AANLEIDING
VAN HET AKKOORD MET ENGIE**

Hoorzitting

Verslag

namens de subcommissie
voor de nucleaire veiligheid
uitgebracht door
mevrouw **Tinne Van der Straeten**

Inhoud

Blz.

I.	Inleidende uiteenzetting	3
II.	Gedachtewisseling	10
A.	Vragen en opmerkingen van de leden	10
B.	Antwoorden van de genodigde	14
C.	Replieken en bijkomende antwoorden	18
	Bijlage: presentatie van de CNV	25

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

13 janvier 2026

**PROVISIONS
POUR LE DÉMANTÈLEMENT
DES CENTRALES NUCLÉAIRES ET
LA GESTION
DU COMBUSTIBLE USÉ:
ÉTAT DES LIEUX ET
RÔLE DE LA COMMISSION
DES PROVISIONS NUCLÉAIRES
À LA SUITE
DE L'ACCORD AVEC ENGIE**

Audition

Rapport

fait au nom de la sous-commission
de la sécurité nucléaire
par
Mme **Tinne Van der Straeten**

Sommaire

Pages

I.	Exposé introductif	3
II.	Échange de vues	10
A.	Questions et observations des membres	10
B.	Réponses de l'invité	14
C.	Répliques et réponses complémentaires	18
	Annexe: présentation de la CPN	25

02825

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Bert Wollants

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA	Bert Wollants
VB	Sam Van Rooy
MR	Vincent Scourneau
PS	Éric Thiébaud
PVDA-PTB	Greet Daems
Les Engagés	Ismaël Nuino
Vooruit	Oskar Seuntjens
cd&v	Tine Gielis
Ecolo-Groen	N .
Open Vld	Steven Coenegrachts

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Wim Van der Donckt
Kurt Ravyts
Christophe Bombled
Pierre-Yves Dermagne
Roberto D'Amico
Luc Frank
Brent Meuleman
Phaedra Van Keymolen
Matti Vandemaele
Katja Gabriëls

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
PS	: Parti Socialiste
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Les Engagés	: Les Engagés
Vooruit	: Vooruit
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
ONAFH/INDÉP	: Onafhankelijk-Indépendant

Afkorting bij de nummering van de publicaties:	Abréviations dans la numérotation des publications:
DOC 56 0000/000 Parlementair document van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 56 0000/000 Document de la 56 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi
QRVA Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA Questions et Réponses écrites
CRIV Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV Version provisoire du Compte Rendu Intégral
CRABV Beknopt Verslag	CRABV Compte Rendu Analytique
CRIV Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen)	CRIV Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN Plenum	PLEN Séance plénière
COM Commissievergadering	COM Réunion de commission
MOT Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

DAMES EN HEREN,

Tijdens haar vergadering van 21 oktober 2025, heeft de subcommissie voor de Nucleaire Veiligheid, over het thema “Voorzieningen voor de ontmanteling van de kerncentrales en het beheer van de verbruikte splijtstof: stand van zaken en rol van de Commissie voor Nucleaire Voorzieningen (CNV) naar aanleiding van het akkoord met Engie”, een hoorzitting gehouden met:

— de heer Kevin Welch, voorzitter van de Commissie voor Nucleaire Voorzieningen (CNV).

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Kevin Welch, voorzitter van de CNV, geeft eerst een korte historiek van de CNV-werkzaamheden in 2024 en 2025, met de belangrijkste kerncijfers, gevolgd door de impact van de Phoenix-overeenkomst met Engie Electrabel op de CNV-activiteiten en de CNV-organisatie, met meer in detail een voorstel voor de CNV-organisatie, het budget en het werkprogramma voor 2025, 2026 en 2027.

De CNV werd in 2003 opgericht, met de wet van 11 april 2003 betreffende de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van splijtstoffen bestraald in deze kerncentrales. De wet van 12 juli 2022 tot versterking van het kader dat van toepassing is op de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van verbruikte splijtstof en tot gedeeltelijke opheffing en wijziging van de wet van 11 april 2003 betreffende de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van splijtstoffen bestraald in deze kerncentrales heeft de activiteiten van de CNV uitgebreid, heeft de CNV ten aanzien van Engie Electrabel en de Belgische Maatschappij voor Kernbrandstoffen (SYNATOM) meer slagkracht gegeven, er werden door deze wet twee onafhankelijke leden, waarvan de heer Welch er een is, aan de CNV toegevoegd en er kwamen bijkomende mogelijkheden om eigen personeel aan te werven. Belangrijk is ook de in maart 2025 met Engie Electrabel gesloten Phoenix-overeenkomst, die aan de CNV bijkomende activiteiten heeft toegewezen, waarop verder wordt teruggekomen.

Vervolgens geeft de heer Welch toelichting bij de belangrijkste activiteiten van de CNV in 2024. Eind juni had de groep Engie Electrabel een schuld van 3,2 miljard euro bij SYNATOM. Dat is geld van de provisies voor de ontmanteling, dat SYNATOM heeft uitgeleend. Eind augustus 2031 wordt deze lening gesaldeerd. De lening

MESDAMES, MESSIEURS,

Au cours de sa réunion du 21 octobre 2025, la sous-commission de la Sécurité nucléaire a organisé une audition sur le thème “Provisions pour le démantèlement des centrales nucléaires et la gestion du combustible usé: état des lieux et rôle de la Commission des provisions nucléaires à la suite de l’accord avec Engie”. La personne suivante a été entendue:

— M. Kevin Welch, président de la Commission des provisions nucléaires (CPN).

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Kevin Welch, président de la CPN, commencera par présenter un bref historique des activités de la CPN en 2024 et 2025, assorti des chiffres clés les plus importants. Il expliquera ensuite l’impact de l’accord Phoenix avec Engie Electrabel sur les activités et l’organisation de la CPN, et détaillera une proposition d’organisation de la CPN, le budget et le programme de travail pour 2025, 2026 et 2027.

La CPN a été créée en 2003 par la loi du 11 avril 2003 sur les provisions constituées pour le démantèlement des centrales nucléaires et pour la gestion des matières fissiles irradiées dans ces centrales. La loi du 12 juillet 2022 renforçant le cadre applicable aux provisions constituées pour le démantèlement des centrales nucléaires et de la gestion du combustible usé et abrogeant partiellement et modifiant la loi du 11 avril 2003 sur les provisions constituées pour le démantèlement des centrales nucléaires et pour la gestion de matières fissiles irradiées dans ces centrales nucléaires, a étendu les activités de la CPN, lui a donné plus de poids auprès d’Engie Electrabel et de la Société belge des combustibles nucléaires (SYNATOM), a ajouté deux membres indépendants à la CPN, dont M. Welch, et a créé des possibilités supplémentaires pour la CPN de recruter son propre personnel. Un autre élément important est l’accord Phoenix conclu en mars 2025 avec Engie Electrabel, qui a confié des activités supplémentaires à la CPN, sur lesquelles l’orateur reviendra plus loin.

M. Welch expose ensuite les principales activités de la CPN en 2024. Fin juin, le groupe Engie Electrabel avait une dette de 3,2 milliards d’euros auprès de SYNATOM. Il s’agit d’argent provenant des provisions pour le démantèlement, prêté par SYNATOM. Ce prêt sera soldé fin août 2031. Le prêt pour les provisions pour le combustible

voor de voorzieningen voor de gebruikte brandstof wordt eind 2025 terugbetaald – er was eind juni sprake van een bedrag van een half miljard euro.

Verder heeft de CNV in 2024 een advies uitgebracht over de dissynergieën. De overheid en Engie waren overeengekomen dat de Belgische staat de impact van de verlenging van Doel 4 en Tihange 3 op de bijkomende of de verminderde kosten van de ontmanteling van deze centrales op zich zou nemen. Initieel wou Engie alle centrales in serie ontmantelen. Doordat er twee centrales langer open zouden blijven, en er op de sites gelijktijdig ontmanteling en exploitatie zou plaatsvinden, zijn er bepaalde bijkomende kosten. Engie schatte die op 640 miljoen euro, terwijl de federale overheid geen rekening hield met bijkomende kosten. Daarop verzocht Engie de CNV om tussen te komen. Na een doorgedreven, langdurige analyse kwam de CNV uit op een bedrag van 154 miljoen euro in *Net Present Value* (NPV) voor de dissynergieën ten voordele van Engie Electrabel. Volgens de heer Welch konden beide partijen haast niet anders dan het advies van de CNV hierover, opgenomen in een rapport, te aanvaarden.

Vervolgens licht de spreker enkele wijzigingen en moeilijkheden met betrekking tot de interne organisatie van de CNV toe. Gezien de transactie met Engie Electrabel heeft de Federale Overheidsdienst (FOD) Economie in 2024 herschikkingen doorgevoerd. Mevrouw Chantal Cortvriendt, *advisor* bij de FOD Economie en de grootste steunpilaar van de voorzitter van de CNV, heeft nieuwe bevoegdheden gekregen. Omwille van zijn takenpakket ten uitvoering van de Phoenix-deal, is het voor de FOD Economie moeilijker geworden om het *Service Level Agreement* (SLA) dat in juli 2018 met de CNV werd afgesloten, na te komen.

Een ander nadelig gevolg van de Phoenix-overeenkomst is dat er voor de CNV een soort belangenconflict is ontstaan met de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en verrijkte Splijtstoffen (NIRAS) aan de ene kant en het Federaal Agentschap van de Schuld, dat mee aan tafel van de CNV zit als vervangend lid van de Thesaurie. De heer Welch geeft aan dat deze kwestie verder meer in detail wordt toegelicht.

De heer Welch wenst ook nog het toezicht van de CNV op het solvabiliteitssaldo van Engie Electrabel aan te halen. Daarover werd een nota bezorgd aan de Kamercommissie Energie, Leefmilieu en Klimaat. Engie Electrabel heeft 16,6 miljard dividenden of eigen vermogen uitgekeerd. Het onttrekken van de niet-Europese activa van Electrabel leidde tot een herschikking van de financiële balans van Engie Electrabel, maar volgens de spreker zijn er geen aanwijzingen dat de solvabiliteitsratio van Engie Electrabel niet zou standhouden. Engie

usé sera remboursé fin 2025 – fin juin, il était question d'un montant d'un demi-milliard d'euros.

En outre, la CPN a rendu en 2024 un avis sur les dissynergies. Les autorités et Engie avaient convenu que l'État belge prendrait en charge l'impact de la prolongation de Doel 4 et de Tihange 3 sur les coûts supplémentaires ou réduits du démantèlement de ces centrales. Initialement, Engie souhaitait démanteler toutes les centrales en série. Le fait que deux centrales resteront ouvertes plus longtemps et que les sites feront simultanément l'objet d'une exploitation et d'un démantèlement entraînera des coûts supplémentaires. Engie estimait ces coûts à 640 millions d'euros, tandis que l'administration fédérale n'en tenait pas compte. Engie a alors demandé à la CPN d'intervenir. Après une analyse longue et approfondie, la CPN est parvenue à un montant de 154 millions d'euros en valeur actuelle nette (VAN) de dissynergies au profit d'Engie Electrabel. Selon M. Welch, les deux parties ne pouvaient qu'accepter l'avis de la CPN, repris dans un rapport.

L'orateur explique ensuite quelques modifications et difficultés concernant l'organisation interne de la CPN. Compte tenu de la transaction avec Engie Electrabel, le Service public fédéral (SPF) Économie a procédé à des remaniements en 2024. Mme Chantal Cortvriendt, conseillère au SPF Économie et principal soutien du président de la CPN, s'est vu attribuer de nouvelles compétences. En raison des tâches qui lui reviennent en exécution de l'accord Phoenix, il est devenu plus difficile pour le SPF Économie de respecter le *Service Level Agreement* (SLA) conclu en juillet 2018 avec la CPN.

Une autre conséquence négative de l'accord Phoenix réside dans l'émergence d'une sorte de conflit d'intérêts pour la CNP avec, d'une part, l'Organisme national des déchets radioactifs et des Matières fissiles enrichies (ONDRAF) et, d'autre part, l'Agence fédérale de la dette, qui siège à la table de la CNP en tant que membre suppléant de la Trésorerie. M. Welch indique que cette question sera expliquée plus en détail ci-après.

M. Welch souhaite aussi encore évoquer la surveillance exercée par la CPN sur le solde de solvabilité d'Engie Electrabel. Une note à ce sujet remise à la commission de l'Énergie, de l'Environnement et du Climat de la Chambre. Engie Electrabel a versé 16,6 milliards de dividendes ou de fonds propres. Le retrait des actifs non européens d'Electrabel a conduit à une réorganisation du bilan financier d'Engie Electrabel, mais, selon l'orateur, il n'y a pas d'indication que le ratio de solvabilité d'Engie Electrabel ne demeurerait

Electrabel schat de huidige waarde van hun Europese activa op ongeveer 7 miljard euro. De CNV heeft dit niet kunnen valideren, maar de heer Welch onderscheidt de volgende drie activa, als de “kroonjuwelen” van Engie Electrabel:

- de participatie in Chooz en Tricastin;
- de pompcentrale in Coo;
- de pompcentrale van First Hydro in het Verenigd Koninkrijk.

Alle andere bezittingen zijn oude gascentrales, hypergefinancierde nieuwe gascentrales of minderheids-participaties in weinig lucratieve hernieuwbare energie.

Wat de activiteiten van de CNV in 2025 betreft heeft de commissie, naar aanleiding van de driejaarlijkse herziening, de aanbevelingen “RECO 3” – de meest restrictieve aanbevelingen – uitgebracht, over elementen waarvan men geen waarde noch kost kan berekenen, maar die voldoende belangrijk zijn voor het bepalen van het passief of de voorzieningen die SYNATOM moet aanleggen. Een eerste voorbeeld van een uitgebracht advies is dat bij de transfer van nucleair afval van Engie naar de Belgische staat ook alle kennis over dit afval moet worden getransfereerd. Een tweede voorbeeld dat de heer Welch geeft, betreft de onzekerheidsmarge inzake de ontmantelingen die in het rapport van 2022 stond. Deze was onvoldoende sterk gemotiveerd en gedocumenteerd. De CNV heeft Engie Electrabel en SYNATOM voorgesteld om samen te werken om op dit gebied vooruitgang te boeken, maar zij verkozen om deze piste niet te volgen. Een andere aanbeveling ging over de kosten van de geplande definitieve stopzettingen en de toekomstige ontmantelingen. De rapportering hierover van Engie Electrabel en van SYNATOM was voor de CNV ontoereikend om een advies over de evolutie van deze kosten te kunnen uitbrengen. Het zijn punten waarvoor de CNV specifiek aandacht blijft hebben en in de revisie 2025 opnieuw zullen worden geïntegreerd. Een belangrijk element in de evaluatie van het passief van de ontmantelingen is het nucleair afval. Engie Electrabel heeft marges voor het afval onderhandeld. Er was een voorziening voor 11,5 miljard euro, die tijdens de onderhandelingen naar 15 miljard euro is verhoogd, in de vorm van bijkomend volume afval van de categorieën A, B en C. Er werd een bepaalde marge voor het afval vastgelegd. Engie Electrabel gaat hiervoor dan ook geen bijkomende provisie voor de ontmantelingskosten voorzien. De CNV zal er op toezien dat dit redelijk blijft.

pas stable. Engie Electrabel estime la valeur actuelle de ses actifs européens à environ 7 milliards d’euros. La CPN n’a pas pu valider ce montant, mais M. Welch considère les trois actifs suivants comme des “joyaux de la Couronne” d’Engie Electrabel:

- la participation dans les centrales de Chooz et Tricastin;
- la centrale de pompage de Coo;
- la centrale de pompage de First Hydro au Royaume-Uni.

Tous les autres actifs sont d’anciennes centrales à gaz, de nouvelles centrales à gaz hyperfinancées ou des participations minoritaires dans des énergies renouvelables peu lucratives.

En ce qui concerne les activités de la CPN en 2025, la commission a, suite de la révision triennale, publié les recommandations “RECO 3” – les plus restrictives – concernant des éléments dont on ne peut calculer ni la valeur ni le coût, mais qui revêtent suffisamment d’importance pour déterminer le passif ou les provisions que SYNATOM doit constituer. Un premier exemple d’avis rendu est que, lors du transfert des déchets nucléaires d’Engie à l’État belge, toutes les connaissances relatives à ces déchets doivent également être transférées. Un deuxième exemple donné par M. Welch concerne la marge d’incertitude en matière de démantèlements qui était mentionnée dans le rapport de 2022. Celle-ci n’était pas suffisamment motivée et documentée. La CPN a proposé de collaborer avec Engie Electrabel et SYNATOM afin de progresser dans ce domaine, mais ces dernières ont préféré ne pas suivre cette piste. Un autre recommandation concernait les coûts liés à la mise à l’arrêt définitif prévue et aux futurs démantèlements. Les rapports d’Engie Electrabel et de SYNATOM à ce sujet n’étaient, aux yeux de la CPN, pas suffisants pour permettre de rendre un avis concernant l’évolution de ces coûts. Il s’agit de points auxquels la CPN continuera à accorder une attention spécifique et qui seront intégrés dans la révision 2025. Les déchets nucléaires constituent un élément important dans l’évaluation du passif des démantèlements. Engie Electrabel a négocié des marges pour les déchets. Une provision de 11,5 milliards d’euros, portée à 15 milliards d’euros au cours des négociations, a été constituée sous la forme d’un volume supplémentaire de déchets des catégories A, B et C. Une certaine marge a été fixée pour les déchets. Engie Electrabel ne prévoira dès lors pas de provision supplémentaire les concernant dans les coûts de démantèlement. La CPN veillera à ce qu’elle reste raisonnable.

In 2025 heeft de CNV op vraag van de Ministerraad ook een beoordeling gemaakt van de professionele betrouwbaarheid, de deskundigheid en de onafhankelijkheid van de leden van het directiecomité van Hedera. Die bestond uit een controle van de diploma's, of van equivalente vaardigheden. Deze laatsten waren echter onvoldoende gedocumenteerd, waardoor de CNV zich verplicht zag de kandidatenlijst te beperken tot de personen met het initieel vereiste diploma, zonder rekening te houden met een equivalent van het diploma. De voorzitter van Hedera, de heer Alberto Fernandez Fernandez, en de financiële directeur, de heer Gaetan Wauthier, werden door de CNV beoordeeld. De functie van technisch directeur van Hedera blijft nog vacant. In juni 2025 heeft de CNV aan de minister van Energie Mathieu Bihet een overzicht van de open punten bezorgd over de beoordeling van een aantal kandidaten door de CNV.

Vervolgens snijdt de heer Welch de problematische situatie aan ten gevolge van de juridische procedures die Engie Electrabel tegen de werking van de CNV heeft opgestart. Zo werden een aantal dossiers bij de Raad van State ingeleid, voor de nietigverklaring van:

- het koninklijk besluit (KB) van 25 mei 2024 tot vaststelling van het jaarlijks maximumbedrag van de werkingskosten en de kosten van het vast secretariaat van de CNV;

- het KB van 9 juli 2024 betreffende de nadere regels en werkingskosten van de CNV en haar vast secretariaat;

- de door de CNV ingediende begroting voor 2025.

Dit heeft tot gevolg dat de CNV geen precieze inschatting kan maken van de middelen waarover ze beschikt, wat dan weer tot gevolg heeft dat niet alle vooropgestelde opdrachten kunnen worden uitgevoerd.

De spreker schets daarna enkele belangrijke cijfers voor de voorzieningen:

- bij de start van de CNV in 2003 was er 3,6 miljard euro aan voorzieningen;

- eind 2024 bedroegen de voorzieningen 18 miljard euro, waarvan een kleine 10 miljard voor de bestraalde splijtstof en iets meer dan 8 miljard voor het ontmantelingsafval.

Een deel van het ontmantelingsafval moet samen met de bestraalde splijtstof ondergronds worden opgeslagen, wat het totaal van de bestraalde splijtstof op 10,5 miljard

En 2025, à la demande du Conseil des ministres, la CPN a également procédé à une évaluation de la fiabilité professionnelle, du niveau d'expertise et de l'indépendance des membres du comité de direction de Hedera. Elle consistait en un contrôle des diplômes, ou des compétences équivalentes. Ces dernières n'étaient toutefois pas suffisamment documentées, de sorte que la CPN s'est vue contrainte de limiter la liste des candidats aux titulaires du diplôme initialement requis, sans tenir compte d'une équivalence du diplôme. Le président de Hedera, M. Alberto Fernandez Fernandez, et le directeur financier, M. Gaetan Wauthier, ont été évalués par la CPN. La fonction de directeur technique de Hedera reste vacante à ce jour. En juin 2025, la CPN a remis à M. Mathieu Bihet, ministre de l'Énergie, un aperçu des points ouverts concernant l'évaluation de plusieurs candidats par la CPN.

M. Welch aborde ensuite la situation problématique suite aux procédures juridictionnelles entamées par Engie Electrabel contre le fonctionnement de la CPN. Ainsi une série de dossiers ont été introduits auprès du Conseil d'État en vue de l'annulation:

- de l'arrêté royal (AR) du 25 mai 2024 fixant le montant maximal annuel des frais de fonctionnement et des frais du secrétariat permanent de la Commission des provisions nucléaires;

- de l'AR du 9 juillet 2024 relatif aux modalités et frais de fonctionnement de la Commission des provisions nucléaires et de son secrétariat permanent;

- du budget 2025 déposé par la CPN.

Il s'ensuit que la CPN ne peut estimer précisément les moyens dont elle dispose, ce qui a pour conséquence qu'elle ne peut réaliser toutes les missions qu'elle souhaite accomplir.

L'orateur cite quelques chiffres importants pour les provisions:

- au début des activités de la CPN en 2003, 3,6 milliards d'euros avaient été provisionnés;

- fin 2024, les provisions s'élevaient à 18 milliards d'euros, dont un peu moins de 10 milliards pour les matières fissiles irradiées et un peu plus de 8 milliards pour les déchets issus du démantèlement.

Une partie de ces déchets doit être stockée de manière souterraine avec les matières fissiles irradiées, ce qui porte le total des matières fissiles irradiées à 10,5

euro brengt. Dit werd in de Phoenix-overeenkomst naar 15 miljard verhoogd.

In 2025 zal de CNV nog de driejaarlijkse herziening van de ontmanteling van de nucleaire centrales, voor een bedrag van 8,7 miljard euro, tegen het licht houden. De andere onderwerpen zullen in het nog op te stellen driejaarlijkse plan worden opgenomen.

Op de vraag wat de impact van de Phoenix-overeenkomst is op de CNV dient volgens de heer Welch eerst te worden opgemerkt dat de waarde van Engie Electrabel sterk is verminderd door de verkoop van activa voor 41,6 miljard euro aan het moederbedrijf Engie. Engie Electrabel heeft de 15 miljard euro van de Phoenix-overeenkomst en een aantal schulden betaald en 16,6 miljard euro aan de aandeelhouders uitgekeerd. Gezien de gereduceerde waarde van Engie Electrabel is in de Phoenix-overeenkomst voorzien dat de drempels om het eigen vermogen te verminderen, waarvoor Engie Electrabel aan de CNV de toelating moet vragen, werden verlaagd van 1,25 à 2 miljard euro naar 125 à 250 miljoen euro. Ook voor de vrijgave van de Europese activa moet toestemming aan de CNV worden gevraagd. Engie Electrabel gaat ervan uit dat de gegeven *parent company guarantee* (PCG) voldoende is maar de CNV interpreteert deze PCG niet op dezelfde wijze. De commissie beschouwt het behoud van de Europese activa door Engie Electrabel, als tegenwaarde of onderpand voor de voorzieningen voor de ontmanteling, nuttig en noodzakelijk. Voor het vrijgeven van de niet-Europese activa heeft de CNV geen verplichtingen meer.

De wet van 26 april 2024 houdende de oprichting, organisatie en werking van een publiekrechtelijke instelling die tot doel heeft de financiële verantwoordelijkheid voor bepaalde nucleaire verplichtingen te dragen (Hedera-wet) heeft de CNV belast met het toezicht op Hedera, wat meer specifiek slaat op de evaluatie van het investeringsbeleid van Hedera en de controle op het bestaan van voldoende financiële middelen om de kosten van de verwerking van nucleair afval te dekken. Ook staat de CNV in voor de *fit & proper* van Hedera en de evaluatie van de plannen van NIRAS voor de behandeling van het afval van de categorieën A, B en C.

In de wet Hedera werd ook voorzien dat de passiva BP1 en BP2 van Belgoprocess, het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK CEN) en het Instituut voor Radioelementen (IRE) aan Hedera zouden worden overgedragen, maar de spreker wijst erop dat dat nog niet is gebeurd. Dat verhoogt de waarde van de middelen die ter beschikking van Hedera staan, en ook van de passiva die misschien moeten worden geëvalueerd. Er mag niet worden vergeten dat de niet ingeschreven

milliards d'euros. Ce montant a été relevé pour atteindre 15 milliards dans l'accord Phoenix.

En 2025, la CPN examinera encore la révision triennale du démantèlement des centrales nucléaires, pour un montant de 8,7 milliard d'euros. Les autres sujets seront intégrés au plan triennal qui doit encore être établi.

Au sujet de la question de l'impact de l'accord Phoenix pour la CPN, il convient d'abord, selon M. Welch, de souligner que la valeur d'Engie Electrabel a fortement diminué par suite de la vente d'actifs d'une valeur totale de 41,6 milliards d'euros à la société mère Engie. Engie Electrabel a payé les 15 milliards d'euros prévus dans l'accord Phoenix ainsi que plusieurs dettes, et elle a versé 16,6 milliards d'euros à ses actionnaires. Compte tenu de la réduction de la valeur d'Engie Electrabel, l'accord Phoenix prévoit une révision à la baisse de 1,25 à 2 milliards d'euros à 125 à 250 millions d'euros des seuils prévus pour la réduction du patrimoine propre, pour laquelle Engie Electrabel doit demander l'autorisation à la CPN. L'autorisation de la CPN doit également être demandée pour la libération des actifs européens. Engie Electrabel part du principe que la garantie de la société mère (*parent company guarantee* – PCG) est suffisante, mais la CPN n'interprète pas la PCG de la même manière. La commission considère qu'il serait utile et nécessaire qu'Engie Electrabel conserve ses actifs européens au titre de contre-valeur ou de garantie pour les provisions pour le démantèlement. Pour la libération des actifs non européens, la CPN n'a plus aucune obligation.

La loi du 26 avril 2024 portant création, organisation et fonctionnement d'un organisme de droit public ayant pour but d'assumer la responsabilité financière de certaines obligations nucléaires (loi Hedera), charge la CPN de contrôler Hedera, ce qui implique plus spécifiquement l'évaluation de la politique d'investissement de Hedera et le contrôle de l'existence de moyens financiers suffisants pour couvrir les coûts de traitement des déchets nucléaires. La CPN est également responsable du *"fit & proper"* de Hedera et de l'évaluation des plans de l'ONDRAF pour le traitement des déchets des catégories A, B et C.

Dans la loi Hedera, il a également été prévu que les passifs BP1 et BP2 de Belgoprocess, du Centre d'études de l'énergie nucléaire (SCK CEN) et de l'Institut national des radioéléments (IRE) seraient transférés à Hedera, mais l'orateur souligne que ces transferts n'ont pas encore eu lieu. Cela augmentera la valeur des moyens mis à la disposition d'Hedera, ainsi que des éventuels passifs, qui devront peut-être être évalués. Il ne faut pas oublier que les passifs nucléaires non inscrits qui

nucleaire passiva die vandaag aan de Belgische staat toebehoren ongeveer 6,6 miljard euro bedragen. Dit komt nog bovenop de overgedragen passiva.

Door de Phoenix-overeenkomst moet de CNV een prudentiële controle op Hedera en toezicht op NIRAS uitoefenen. De investeringsplannen van Hedera moeten door de CNV worden beoordeeld en de vijfjarenplannen van NIRAS moeten door de CNV worden geëvalueerd. Daarbij moet ervoor worden gezorgd dat de financiële middelen voor de kosten die NIRAS moet maken voor het behandelen van het afval, steeds ter beschikking zijn.

NIRAS is voor de CNV een belangrijke partner. De wet van 12 juli 2022 voorziet dat de CNV voor het geven van zijn adviezen een beroep moet doen op NIRAS. Omgekeerd moet de CNV de vijfjarenplannen van NIRAS evalueren, wat de CNV in een moeilijker situatie plaatst, die mogelijk tot een belangenconflict kan leiden. De heer Welch dringt aan op een structurele oplossing.

Vervolgens brengt hij in herinnering dat de CNV competenties op het gebied van vermogensbeheer moet uitbouwen. Hiervoor moeten bijkomende experts kunnen worden aangesproken.

De CNV deed beroep op Roland Berger, een externe consultancybedrijf, om te bepalen welke de belangrijkste aandachtspunten zijn voor de (werking van de) CNV ten gevolge van de Phoenix-overeenkomst. De heer Welch vat de vijf belangrijkste punten samen:

- Hij wijst opnieuw op de druk op de samenwerking met de FOD Economie, gezien de verantwoordelijkheden die aan de FOD Economie werden toegewezen in het kader van de Phoenix-overeenkomst. Daarom is het wenselijk dat de CNV over een beperkt aantal bijkomende personeelsleden zou beschikken.

- De commissie moet beroep op externe deskundigen kunnen doen, zowel als leden van de CNV dan als experts, om bepaalde taken van de CNV uit te voeren. Als voorbeeld geeft de spreker de wenselijkheid om een expert inzake tunnels op grote diepte binnen de CNV te hebben om te kunnen helpen bij de evaluatie van de redelijkheid van de vooropgestelde kosten.

- In functie van de evolutie van de behandeling van het nucleaire afval moet de CNV met competenties die zij vandaag niet heeft, kunnen worden versterkt.

- De onafhankelijkheid van de CNV moet worden versterkt.

appartiennent aujourd'hui à l'État belge s'élèvent à près de 6,6 milliards d'euros. Ceux-ci s'ajoutent aux passifs transférés.

En vertu de l'accord Phoenix, la CPN devra exercer un contrôle de type prudentiel sur Hedera et contrôler l'ONDRAF. Elle devra évaluer les plans d'investissement de Hedera ainsi que les plans quinquennaux de l'ONDRAF. Il conviendra en outre de s'assurer de la disponibilité des moyens financiers dont l'ONDRAF aura besoin pour financer les coûts du traitement des déchets.

L'ONDRAF est un partenaire important de la CPN. La loi du 12 juillet 2022 prévoit que la CPN doit consulter l'ONDRAF avant de rendre ses avis. À l'inverse, la CPN doit évaluer les plans quinquennaux de l'ONDRAF, ce qui est plus délicat, car elle peut alors se trouver dans une situation plus difficile qui peut éventuellement donner lieu à un conflit d'intérêts. M. Welch insiste pour une solution structurelle.

Il rappelle ensuite que la CPN doit développer des compétences dans le domaine de la gestion du patrimoine. Pour ce faire, elle doit pouvoir faire appel à des experts supplémentaires.

La CPN a fait appel à Roland Berger, une entreprise de consultance externe, pour identifier les principaux points d'attention pour (le fonctionnement de) la CPN afin de donner suite à l'accord Phoenix. M. Welch résume les cinq points principaux:

- Il souligne à nouveau la pression sur la coopération entre la CPN et le SPF Économie en raison des responsabilités attribuées à ce SPF dans le cadre de l'accord Phoenix. C'est pourquoi il serait souhaitable que la CPN dispose d'un nombre limité d'effectifs supplémentaires.

- La commission doit pouvoir faire appel à des experts externes, ayant la qualité de membre de la CPN ou d'expert, pour l'accomplissement de certaines de ses tâches. À titre d'exemple, l'orateur indique qu'il serait souhaitable de que la CPN dispose d'un expert en matière de tunnels en grande profondeur, afin de pouvoir aider à l'évaluation du caractère raisonnable des coûts prévus.

- En fonction de l'évolution du traitement des déchets nucléaires, l'expertise de la CPN devra pouvoir être renforcée de nouvelles compétences.

- Il convient de renforcer l'indépendance de la CPN.

— Er is een correcte financiering van de CNV nodig. Vandaag wordt de CNV enkel door SYNATOM gefinancierd, wat door SYNATOM wordt aangevochten. Dit plaatst de CNV in een onzekere budgettaire situatie, wat heel oncomfortabel voor haar dagelijkse werking is.

Wat zeker nodig is, is een nieuwe secretaris-generaal ter vervanging van mevrouw Chantal Cortvriendt. Vandaag wordt een deel van haar uitvoerende taken door de heer Welch zelf overgenomen, wat hij als voorzitter maar tot in beperkte mate kan doen. Daarnaast is er iemand nodig met ervaring in belangrijke engineering projecten en project management. Verder heeft de CNV iemand nodig die op de hoogte is van investeringen en vermogensbeheer. Voor wat betreft de administratieve, juridische en andere zaken zou het wenselijk zijn om met een SLA met de FOD Economie te werken, zoals in het verleden reeds vlot verliep. Het is voor de heer Welch essentieel dat zowel op het niveau van de CNV als op het niveau van de werking van de CNV, in functie van de aangehaalde problematiek, een beroep kan worden gedaan op zowel Belgische als internationale externe experts.

Vervolgens gaat hij kort in op de begroting. In 2024 bedroeg die een kleine 800.000 euro. In de analyse van Roland Berger werd het nodige budget voor 2025 tussen 1,6 en 2,3 miljoen euro geraamd. De CNV maakte initieel een begroting op van 1,4 miljoen euro maar vroeg slechts 1 miljoen euro op bij SYNATOM, gezien het dispuut omtrent haar financiering. Maar omdat het dossier ingetrokken werd en opnieuw aan de CNV werd overgedragen, wordt de driejaarlijkse herziening gelukkig over twee jaar, 2025 en 2026, gespreid. Daardoor heeft de CNV twee jaar in plaats van één jaar om haar advies over de driejaarlijkse herziening te geven. Toch blijft het een zeer moeilijke oefening, en blijft de situatie problematisch voor de CNV.

Om van de CNV geen zware structuur te maken is er voor gekozen de werkzaamheden over drie jaar te spreiden. In het eerste van de drie jaar, in 2025, is er de driejaarlijkse herziening met de herevaluatie van de ontmantelingskosten van SYNATOM. In het tweede jaar, in 2026, worden de solvabiliteit en de investeringen van Hedera onder de loep gehouden: wat is hun investeringspolitiek, in welke sectoren en met welke geografische spreiding willen ze investeren, welke risico's willen ze nemen voor welke return? In het derde jaar, 2027, en dat stemt ook overeen met het vijfjarenplan van NIRAS, zal de CNV dat vijfjarenplan van NIRAS evalueren: de kosten die zij moeten dragen en de financiering ervan. En uiteraard blijft de monitoring van alle aanbevelingen en adviezen van de CNV een doorlopende opdracht.

— Un financement correct de la CPN est nécessaire. Aujourd'hui, la CPN n'est financée que par SYNATOM, et SYNATOM s'y oppose. Cela place la CPN dans une situation budgétaire incertaine et très inconfortable pour son fonctionnement quotidien.

Il est absolument indispensable de nommer un nouveau secrétaire général pour remplacer Mme Chantal Cortvriendt. Aujourd'hui, une partie de ses tâches exécutives est reprise par M. Welch lui-même, ce que, en tant que président, il ne peut faire que dans une certaine mesure. Il convient également de désigner une personne ayant une expérience dans de grands projets d'ingénierie et maîtrisant la gestion de projet. Par ailleurs, la CPN a besoin d'une personne compétente en matière d'investissements et de gestion de patrimoine. En ce qui concerne les questions administratives, juridiques et autres, il serait souhaitable de travailler dans le cadre d'un SLA conclu avec le SPF Économie, cette méthode ayant donné satisfaction par le passé. Pour M. Welch, il est important, tant pour la CPN que pour son fonctionnement, qu'elle puisse faire appel à des experts externes belges et internationaux selon les problématiques rencontrées.

Il aborde ensuite brièvement le budget. En 2024, celui-ci s'élevait à un peu moins de 800.000 euros. Selon l'analyse de Roland Berger, le budget nécessaire pour 2025 est évalué entre 1,6 et 2,3 millions d'euros. La CNP avait initialement établi un budget de 1,4 million d'euros, mais avait sollicité seulement 1 millions d'euros auprès de SYNATOM, compte tenu de la discussion au sujet de son financement. Toutefois, étant donné que ce dossier a été retiré puis réattribué à la CPN, la révision triennale sera heureusement étalée sur deux années, 2025 et 2026. La CPN disposera ainsi de deux ans au lieu d'un an pour rendre son avis sur cette révision. L'exercice demeurera toutefois particulièrement complexe, et la situation reste problématique pour la CPN.

Afin de ne pas alourdir la structure de la CPN, il a été décidé d'étaler les travaux sur trois ans. La première année, 2025, sera consacrée à la révision triennale, qui inclura la réévaluation des coûts de démantèlement de SYNATOM. La deuxième année, 2026, sera consacrée à l'examen de la solvabilité et des investissements de Hedera: quelle est sa politique d'investissement, dans quels secteurs et selon quelles répartition géographique sera-t-il investi, quels risques seront-il pris pour quel rendement? Au cours de la troisième année, 2027, et cela correspondra également au plan quinquennal de l'ONDRAF, la CPN évaluera ce plan afin de déterminer les coûts qu'elle devra prendre en charge et leur financement. Un suivi systématique de l'ensemble des recommandations et des avis de la CPN constitue bien évidemment une tâche continue.

De heer Welch sluit zijn eerste tussenkomst af met drie belangrijke conclusies:

— De rol en de onafhankelijkheid van de CNV is bevestigd. Er werd tot op heden correct werk gedaan, en de voorzitter wenst daarvoor ook de vorige voorzitter, de heer Luc Dufresne, te bedanken. Het zou nuttig zijn op jaarlijkse basis bij de Subcommissie voor de Nucleaire Veiligheid de werkzaamheden van de CNV toe te lichten.

— De juridische acties van Engie Electrabel en van SYNATOM hebben een zware impact op de werking van de CNV. In deze onzekerheid kan de CNV niet blijven functioneren. Een oplossing op korte termijn is noodzakelijk.

— Een organisatorische aanpassing van de CNV is nodig. De SLA met de FOD Economie staat onder druk. Er zijn drie mensen nodig ter vervanging van mevrouw Chantal Cortvriendt en haar medewerkers. De CNV heeft ook bijkomende competenties nodig. Het is noodzakelijk dat het organogram van de CNV wordt aangepast gezien de gewijzigde situatie. Het beheer van het nucleair passief moet na de Engie deal grotendeels gebeuren met een gesloten enveloppe. Dit was in het verleden niet gebruikelijk in de nucleaire afvalsector. Elke vijf jaar werd het budget herzien, en ging NIRAS langs bij de nucleaire exploitanten om hun bijdrage te innen. Voortaan kan dat enkel met het geld dat ter beschikking is. Verder is nog altijd 6,6 miljard euro van het passief niet gefinancierd. Het is ook moeilijk voor NIRAS om hun werken uit te voeren zonder zekerheid over de financiering ervan. Gezien de omwenteling door de overeenkomst met Engie Electrabel is het nodig dat de CNV over de nodige expertise beschikt om te kunnen bepalen wat voldoende veilig is op het gebied van het beheer van het nucleaire afval.

II. — GEDACHTEWISSELING

A. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Oskar Seuntjens (Vooruit) vindt de suggestie van een jaarlijkse opvolging van de werkzaamheden van de CNV in de Subcommissie Nucleaire Veiligheid heel interessant.

Het regeerakkoord stelt dat de regering de rollen en de verantwoordelijkheden van NIRAS, het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC), Hedera en CNV zal specificeren, vervullen en op elkaar afstemmen. De visie van de CNV hierop werd door de heer Kevin Welch reeds gegeven. Heeft de CNV aanbevelingen om

M. Welch conclut sa première intervention avec trois conclusions importantes:

— Le rôle et l'indépendance de la CPN ont été démontrés. Jusqu'à ce jour, un travail correct a été accompli. À cet égard, le président tient également à remercier l'ancien président, M. Luc Dufresne. Il serait utile de présenter chaque année, devant la sous-commission de la Sécurité nucléaire, les travaux de la CPN.

— Les actions judiciaires d'Engie Electrabel et de SYNATOM ont un impact considérable sur le fonctionnement de la CPN. Cette incertitude l'empêche de continuer à fonctionner normalement. Une solution à court terme est indispensable.

— Une modification organisationnelle de la CPN s'impose. Le SLA conclu avec le SPF Économie est fragilisé. Trois personnes sont nécessaires pour remplacer Mme Chantal Cortvriendt et ses collaborateurs. La CPN doit également disposer de compétences supplémentaires. Il est indispensable que l'organigramme de la CPN soit adapté à l'évolution de la situation. Suite à l'accord avec Engie, la gestion du passif nucléaire devra en grande partie être réalisée avec une enveloppe fermée. Ce n'était pas courant par le passé dans le secteur des déchets nucléaires. Autrefois, le budget était révisé tous les cinq ans, et l'ONDRAF sollicitait les exploitants nucléaires pour percevoir leur contribution. Désormais, il faudra faire avec les fonds disponibles. Par ailleurs, il reste encore 6,6 milliards d'euros de passif non financé. En outre, il est difficile pour l'ONDRAF de réaliser ses travaux sans garantie de financement. Compte tenu des changements induits par l'accord avec Engie Electrabel, la CPN doit disposer de l'expertise nécessaire pour déterminer ce qui est suffisamment sûr en matière de gestion des déchets nucléaires.

II. — ÉCHANGE DE VUES

A. Questions et observations des membres

M. Oskar Seuntjens (Vooruit) trouve très intéressante la suggestion d'organiser un suivi annuel des activités de la CPN au sein de la sous-commission de la Sécurité nucléaire.

L'accord de gouvernement indique que le gouvernement précisera, complétera et coordonnera les rôles et responsabilités de l'ONDRAF, de l'Agence fédérale de contrôle nucléaire (AFCN), d'Hedera et de la CPN. M. Kevin Welch a déjà exposé la vision de la CPN à ce sujet. La CPN a-t-elle formulé des recommandations afin

deze rol verder te specificëren geformuleerd? Werd daar reeds met de minister over overlegd?

Mevrouw Tine Gielis (cd&v) zegt dat er veel vragen rond de grote organisaties, zoals SCK CEN en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), en over de verankering van de financiële stromen zijn. Er moeten continuïteit, garanties en rechtszekerheid voor de bedrijfsvoering worden gewaarborgd. Maakt dit ook deel uit van de besprekingen tussen de CNV en de hogere instanties?

Mevrouw Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) herinnert eraan dat de CNV hard hebben gewerkt aan de voorbereiding van de wet van 12 juli 2022. Zij benadrukt dat de wetgeving lange tijd ongewijzigd bleef, daardoor onwerkbaar werd en niet langer aansloot bij de realiteit. Door de gewijzigde wet en de overeenkomst over de levensduurverlenging met Engie Electrabel is er volgens haar een nieuwe realiteit ontstaan.

De spreekster merkt echter op dat het werk dat sinds het sluiten van het akkoord door de verschillende opgerichte entiteiten is verricht, binnen de CNV mogelijk al nieuwe hiaten of noodzakelijke aanpassingen aan het licht heeft gebracht. Zij vraagt of er elementen zijn die nieuwe wetgeving vereisen, en of het aangehaalde belangenconflict kan worden opgelost via een informele overeenkomst, een protocolakkoord of een afsprakenkader, of dat nieuwe wetgeving toch noodzakelijk is. Zij waarschuwt ervoor opnieuw in een situatie terecht te komen waarin problemen zich opstapelen en een grondige wetwijziging zich opdringt.

Mevrouw Van der Straeten wijst vervolgens op de belangrijke gezamenlijke controletaak van de Subcommissie Nucleaire Veiligheid en de CNV ten aanzien van Hedera. Het prudentiële toezicht ligt bij de CNV, terwijl het algemene toezicht bij de Subcommissie ligt. Dit is nieuw. Op 4 november 2025 zal Hedera haar begroting en beleidsplan aan het Parlement voorleggen. Zij vraagt of de CNV aanbevelingen heeft en hoe de samenwerking tussen de CNV en de Subcommissie optimaal kan verlopen. Het is nuttig dat de CNV jaarlijks in de Subcommissie verschijnt, maar wanneer het Parlement over de begroting van Hedera beslist, moet het oordeel van de CNV volgens haar reeds beschikbaar zijn, aangezien de controletaken van beide instellingen op verschillende punten betrekking hebben.

De spreekster stelt dat de overeenkomst met Engie Electrabel structurele wijzigingen heeft teweeggebracht,

d'explicitier ce rôle? Des concertations ont-elles déjà été menées avec le ministre à ce sujet?

Mme Tine Gielis (cd&v) indique que beaucoup de questions se posent au sujet des grandes organisations, telles que le SCK CEN et le Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), ainsi que sur l'ancrage des flux financiers. Il convient de veiller à la continuité, de prévoir des garanties et d'assurer la sécurité juridique en ce qui concerne leur fonctionnement. Ces points font-ils aussi partie des discussions entre la CPN et les instances supérieures?

Mme Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) rappelle que la CPN a consacré d'importants efforts à la préparation de la loi du 12 juillet 2022. Elle souligne que cette législation, longtemps inchangée, était devenue inadaptée à la réalité et difficile à appliquer. Grâce à la modification de la loi et à la conclusion de l'accord sur la prolongation de la durée de vie des centrales avec Engie Electrabel, une nouvelle réalité a émergé.

L'oratrice observe toutefois que le travail accompli depuis la signature de cet accord par les différentes entités nouvellement créées a pu révéler, pour la CPN, certaines lacunes ou la nécessité de procéder à des adaptations. Elle demande dès lors si des éléments appellent une intervention législative complémentaire. Elle s'interroge également sur la possibilité de résoudre les conflits d'intérêts évoqués au moyen d'un accord informel, d'un protocole d'accord ou d'un cadre de concertation, ou s'il faudra nécessairement recourir à une nouvelle législation. Selon elle, il convient d'éviter de retomber dans une situation où les problèmes s'accumulent et où une révision législative en profondeur devient inévitable.

Mme Van der Straeten insiste sur le rôle de contrôle exercé conjointement par la Sous-commission de la Sécurité nucléaire et la CPN à l'égard de Hedera. Le contrôle prudentiel relève de la CPN, tandis que la surveillance générale incombe à la Sous-commission. Elle souligne le caractère inédit de cette configuration et rappelle que Hedera présentera, le 4 novembre 2025, son budget et son plan stratégique au Parlement. Elle interroge la CPN sur les éventuelles suggestions qu'elle pourrait formuler à cet égard et sur les modalités d'une collaboration optimale entre la CPN et la Sous-commission. Il serait utile que la CPN soit entendue au moins une fois par an, mais elle estime aussi qu'au moment où le Parlement doit se prononcer sur le budget de Hedera, l'avis de la CPN devrait déjà être connu, dans la mesure où les compétences de contrôle des deux institutions portent sur des aspects distincts.

L'intervenante note ensuite que l'accord conclu avec Engie Electrabel a entraîné plusieurs modifications

waaronder de invoering van een gesloten enveloppe. Zij herinnert eraan dat de heer Kevin Welch heeft verklaard dat de sector in het verleden nooit volgens dit principe/deze werkwijze heeft moeten werken en dat het nog niet volledig is geïntegreerd. Tijdens de hoorzitting van 30 september 2025 met NIRAS over de oppervlakteberging van het categorie A-afval werd aangegeven dat 75 % van het afval effectief in de voorziene installaties kan worden geborgen, terwijl voor de overige 25 % een conditioneringsprobleem bestaat dat met het FANC moet worden besproken. Volgens de heer Marc Demarche, directeur-generaal van NIRAS, werden onzekerheidsmarges voorzien binnen het afgedekte bedrag voor categorie A-afval, aangezien er geen driejaarlijkse herzieningen meer plaatsvinden.

Mevrouw Van der Straeten uit haar bezorgdheid hierover. Indien men met dezelfde methode blijft werken, met afspraken en onzekerheidsmarges, is het volgens haar voorspelbaar dat de voorziene 15 miljard euro niet zal volstaan. Zij benadrukt het belang van een continu toezicht, een voortdurende reflectie en evaluatie, om proactief te kunnen handelen. NIRAS moet volgens haar zorgen voor een adequate technische oplossing en een sterke industriële partner worden, de CNV moet het prudentiële toezicht waarborgen en de Belgische staat moet ervoor zorgen dat de middelen uitsluitend worden aangewend voor de oorspronkelijk voorziene doeleinden. De beschikbare middelen moeten toereikend zijn om de nucleaire erfenis te dekken zodat toekomstige generaties niet worden belast. Zij vraagt hoe de CNV de verdere evolutie van dit dossier ziet.

Tijdens de hoorzitting met NIRAS van 30 september 2025 bleek dat de kosten voor de oppervlakteberging van het categorie A-afval aanzienlijk waren gestegen. Zij vraagt hoe de CNV naar deze stijgende kosten kijkt, zowel die uit het verleden als die welke nog te verwachten zijn.

Met betrekking tot de vrijgave van de Europese activa van Engie Electrabel wijst mevrouw Van der Straeten erop dat de wet de CNV sterke bevoegdheden verleent. Zij zegt de verklaringen van de heer Kevin Welch over de PCG goed te hebben begrepen en merkt op dat er nu “een bescherming op een bescherming op een bescherming” bestaat. Tijdens de onderhandelingen beschouwde de Belgische staat de activa als de beste garantie, terwijl Engie Electrabel deze doorverwijst naar de PCG. Volgens haar is deze activa-perimeter van groot toekomstig belang en kan dit leiden tot een intensieve dialoog of zelfs een discussie, gezien de inzet en de samenhang met het categorie A-afval, de vergunningen en de projectontwikkeling. Zij vraagt de CNV om meer toelichting en context hierover, evenals

structurellen, notamment l'introduction d'une enveloppe fermée. Elle rappelle que, selon les propos de M. Kevin Welch, le secteur n'avait dans le passé jamais travailler suivant ce principe/ce procédé, et que cette approche n'est pas encore pleinement intégrée. Lors de l'audition du 30 septembre 2025 avec l'ONDRAF concernant le stockage en surface des déchets de catégorie A, il a été indiqué que 75 % des déchets pourraient effectivement être stockés dans les installations prévues, tandis que les 25 % restants posaient un problème de conditionnement nécessitant une concertation avec l'AFCN. Selon M. Marc Demarche, directeur général de l'ONDRAF, des marges d'incertitude ont été prévues dans le montant plafonné destiné à la gestion des déchets de catégorie A, précisément en raison de l'absence de révisions triennales.

Mme Van der Straeten exprime son inquiétude à ce sujet. Si la méthode actuelle se poursuit, fondée sur des accords et des marges d'incertitude, il est selon elle prévisible que les 15 milliards prévus ne suffiront pas. Elle insiste sur la nécessité d'une surveillance, d'une réflexion et d'une évaluation continues, afin d'assurer une action proactive. Elle estime que l'ONDRAF doit apporter une solution technique adéquate et devenir un partenaire industriel solide, tandis que la CPN doit assurer un contrôle prudentiel rigoureux et que l'État belge doit veiller à ce que les fonds disponibles ne soient utilisés qu'aux fins prévues initialement. Ces moyens doivent permettre de couvrir l'héritage nucléaire du pays sans faire peser une charge sur les générations futures. Elle interroge la CPN sur l'évolution de ce dossier.

Il est ressorti de l'audition de l'ONDRAF du 30 septembre 2025 que les coûts du stockage en surface des déchets de catégorie A avaient considérablement augmenté. Elle demande quelle est la position de la CPN face à cette hausse, tant pour les dépenses passées que pour celles encore attendues.

Mme Van der Straeten rappelle que la loi confère à la CPN un pouvoir important en ce qui concerne la libération des actifs européens d'Engie Electrabel. Elle indique avoir bien compris les explications de M. Kevin Welch à propos du PCG et note qu'il existe désormais une “protection sur une protection sur une protection”. Elle mentionne que l'État belge, lors des négociations, considérait les actifs comme la meilleure garantie, tandis qu'Engie Electrabel transfère cette garantie au PCG. Selon elle, ces actifs constituent un élément essentiel pour l'avenir, et cette question pourrait donner lieu à un dialogue de plus en plus intensif, voire à un débat, compte tenu des enjeux liés notamment aux déchets de catégorie A, aux permis et à l'évolution des projets. Elle demande à la CPN de fournir davantage d'explications

haar beoordeling van de risico's en de aandachtspunten voor de subcommissie Nucleaire Veiligheid.

Wat Hedera betreft, brengt de spreekster in herinnering dat tot op heden slechts twee van de drie te benoemen directeurs zijn aangesteld. Tijdens een vorige hoorzitting werden vragen gesteld over de benoemingsprocedure, die al vóór de “fit & proper”-beoordeling had plaatsgevonden. In de pers werd later gemeld dat voor een van de betrokken personen geen positieve beoordeling was afgegeven. Toen Hedera in het Parlement werd gehoord, werd gezegd dat dit niet meer aan de orde was. Wat is de huidige stand van zaken: heeft de CNV inmiddels een positieve “fit & proper” afgegeven?

Zij nodigt de CNV uit om suggesties te doen aan de subcommissie, met name in het kader van Hedera en de Phoenix-overeenkomst. Zij merkt verder op dat de CNV alles behandelt wat met de zeven kernreactoren te maken heeft en dat de wet bepaalt dat ook de nucleaire passiva zouden worden geïntegreerd – een evolutie die zij positief acht, maar die volgens haar traag verloopt. Kan de heer Welch een stand van zaken geven?

Tot slot wijst mevrouw Van der Straeten op andere technologieën die verplicht zijn voorzieningen aan te leggen voor hun ontmanteling, zoals de windmolens op de Noordzee. Deze verplichting werd destijds zonder veel kennis vastgesteld en er bestaat geen toezicht of controle op. Zij suggereert dat de CNV op termijn zou kunnen evolueren naar een bredere commissie voor toezicht op afvalvoorzieningen, waarin ook andere sectoren kunnen worden opgenomen. Een sterke instelling zou volgens haar onafhankelijk van het beleid aanbevelingen kunnen formuleren en zo het beleid richting kunnen geven. Dit dossier zal volgens haar steeds belangrijker worden wanneer oude windturbines op zee worden vervangen door krachtigere en efficiëntere modellen in het kader van “repowering”-projecten.

De heer Bert Wollants (N-VA) merkt op dat bij het vastleggen van het plafond voor de voorzieningen rekening is gehouden met een onzekerheidsmarge die als het ware tot de betaling van een risicopremie geleid. Hij vraagt hoe kan worden gewaarborgd dat deze risicopremie niet te vroeg wordt aangesproken. Indien de risicopremie nu wordt gebruikt, kan zij immers snel zijn uitgeput. Hij vraagt daarom of het niet wenselijk zou zijn een methodiek te ontwikkelen om ervoor te zorgen dat alle beslissingen zo efficiënt mogelijk worden genomen, uiteraard met behoud van een voldoende veiligheidsniveau.

et de context sur ces aspects, ainsi que son évaluation des risques et des points d'attention prioritaires pour la Sous-commission.

Abordant ensuite la question de Hedera, Mme Van der Straeten rappelle que, à ce jour, seulement deux des trois directeurs à nommer ont été désignés. Lors d'une précédente audition, des questions avaient été posées au sujet de la procédure de nomination, intervenue avant la décision de conformité (“fit & proper”), et que la presse a ultérieurement indiqué qu'une des personnes concernées n'avait pas reçu un avis favorable. Lorsque Hedera est venue au Parlement, il a été affirmé que la question n'était plus d'actualité. Quelle est la situation actuelle: la CPN a-t-elle désormais rendu un avis positif?

Elle invite la CPN à formuler des suggestions pour la sous-commission, notamment dans le cadre de Hedera et de l'accord Phoenix. Elle relève enfin que la CPN traite ce qui concerne les sept réacteurs nucléaires et que la loi prévoit également l'intégration des passifs nucléaires, une évolution qu'elle juge positive mais dont elle regrette la lenteur. M. Welch peut-il dresser un état des lieux?

Pour conclure, Mme Van der Straeten attire l'attention sur d'autres technologies, comme les éoliennes en mer du Nord, qui sont également tenues de constituer des provisions de démantèlement. Ces mécanismes, établis à une époque où l'expertise était plus limitée, devraient selon elle être révisés, car ils ne font l'objet d'aucun contrôle ni supervision. Elle suggère que la CPN puisse à terme évoluer vers une autorité de contrôle des provisions pour déchets au sens large, incluant d'autres secteurs. Une telle institution forte, indépendante du pouvoir exécutif, pourrait formuler des recommandations et éclairer la politique publique. Elle souligne que cette question prendra de l'importance à mesure que les premières éoliennes en mer du Nord seront remplacées par de nouveaux modèles plus puissants et plus efficaces, dans le cadre d'opérations de “repowering”.

M. Bert Wollants (N-VA) souligne que le plafond fixé pour les provisions tient compte d'une marge d'incertitude qui a conduit pour ainsi dire au paiement d'une prime de risque. Il s'interroge sur les moyens de garantir que cette prime de risque ne soit pas utilisée de manière prématurée. Selon lui, si la prime de risque est mobilisée dès à présent, elle risque d'être rapidement épuisée. Il se demande dès lors s'il ne conviendrait pas de développer une méthodologie visant à assurer que toutes les décisions à prendre le soient de la manière la plus efficace possible, tout en garantissant bien entendu un niveau de sécurité suffisant.

De spreker herinnert eraan dat vroeger driejaarlijkse herzieningen plaatsvonden die de vinger aan de pols hielden. Welke alternatief stelt het CNV voor? Hij wijst erop dat, zodra middelen beschikbaar zijn, altijd het gevaar bestaat dat ze worden aangewend voor andere doeleinden dan waarvoor ze bedoeld zijn, terwijl ze eigenlijk bestemd zijn om toekomstige uitdagingen aan te gaan. In een ideaal scenario, zo stelt hij, zou de risicopremie onaangeroerd moeten blijven.

Voorts heeft de heer Wollants begrepen dat de samenwerking met andere relevante actoren, de positionering en de personeelsbezetting binnen de CNV onder druk staan, terwijl de Commissie een belangrijke rol vervult. Hij peilt naar de risico's op korte termijn en vraagt of dit een van de grote uitdagingen vormt. Ten slotte verwijst hij naar de vermelde juridische onzekerheid met betrekking tot Engie Electrabel en vraagt hoe deze momenteel wordt aangepakt. Hij wil weten of de CNV dit zelf behandelt of zich richt tot andere niveaus om deze onzekerheid weg te nemen. Moet er eventueel een aanvullend akkoord met Engie Electrabel moet worden gesloten?

B. Antwoorden van de genodigden

De heer Kevin Welch, voorzitter van de CNV, geeft aan dat een werkgroep, de zogenaamde Legis-werkgroep, werd opgericht om de respectieve rollen van het FANC, Hedera en de CNV te verduidelijken. Een eerste vergadering van deze werkgroep heeft reeds plaatsgevonden, maar door recente verschuivingen binnen het kabinet van de minister voor Energie wacht de CNV momenteel op een nieuw politiek signaal om de volgende stappen te bepalen.

De spreker merkt op dat alle gestelde vragen nauw met elkaar samenhangen, en illustreert dit aan de hand van het voorbeeld van de oppervlakteberging van het categorie A-afval te Dessel. Zonder kritiek te willen uiten op het werk van NIRAS, benadrukt hij dat deze instelling geconfronteerd wordt met problemen van de financiering van de werken. Het oorspronkelijke budget, dat geraamd werd tussen 300 en 500 miljoen euro, is intussen opgelopen tot 2,6 miljard euro. In de nucleaire sector, zo legt hij uit, geldt een verhouding van 2,6 tussen de initiële raming en de uiteindelijke kost nog als "redelijk". Indien een project dat op 100 miljoen werd begroot uiteindelijk 260 miljoen kost, wordt dat beschouwd als correct uitgevoerd; maar wanneer het 500 miljoen wordt, is dat niet langer aanvaardbaar.

Volgens de heer Welch wijst deze situatie op een structureel probleem van governance. De Belgische aanpak van het nucleaire afval lijdt onder een gebrek aan langetermijnvisie en besluitvorming. Niemand lijkt

L'orateur rappelle qu'auparavant, des révisions triennales permettaient de suivre l'évolution de la situation. Quelle alternative propose la CPN? Il fait remarquer que, dès lors que des moyens sont disponibles, il existe toujours un risque qu'ils soient utilisés à d'autres fins que celles prévues, alors qu'ils sont censés servir à relever les défis futurs. Dans un scénario idéal, la prime de risque devrait, selon lui, rester intacte.

M. Wollants a par ailleurs compris que la coopération avec d'autres acteurs concernés, le positionnement et la dotation en personnel de la CPN sont sous pression, alors même que cette dernière joue un rôle essentiel. Il s'interroge sur les risques à court terme et demande si cela constitue l'un des grands défis actuels. Il évoque enfin l'incertitude juridique mentionnée en relation avec Engie Electrabel et s'enquiert de la manière dont cette question est actuellement traitée. Il souhaite savoir si la CPN gère elle-même cet aspect ou si elle se tourne vers d'autres niveaux de compétence pour lever cette incertitude. Faut-il éventuellement conclure un accord complémentaire avec Engie Electrabel?

B. Réponses de l'invité

M. Kevin Welch, président de la CPN, indique qu'un groupe de travail, dénommé Legis, a été mis sur pied pour clarifier les rôles respectifs de l'AFCN, de Hedera et de la CPN. Une première réunion s'est tenue, mais, en raison de changements intervenus au sein du cabinet du ministre de l'Énergie, la CPN attend désormais un nouveau signal politique afin de déterminer les étapes à venir.

L'orateur souligne que les différentes questions posées sont interconnectées et illustre cette idée par le cas du stockage des déchets de catégorie A à Dessel. Sans mettre en cause l'ONDRAF, il constate que cette institution rencontre des difficultés de financement des travaux. Le budget, initialement estimé entre 300 et 500 millions d'euros, s'élève aujourd'hui à 2,6 milliards. Dans le domaine nucléaire, explique-t-il, une multiplication du coût initial par 2,6 est encore considérée comme "raisonnable". Mais au-delà, le dérapage devient préoccupant. Si un projet dont le budget était estimé à 100 millions coûte finalement 260 millions, il est considéré comme correctement exécuté; mais s'il atteint 500 millions, cela n'est plus acceptable.

Ce constat reflète, selon M. Welch, un déficit de gouvernance et d'orientation à long terme dans la politique belge de gestion des déchets nucléaires. Personne, à l'heure actuelle, ne fixe de cadre ni ne décide du niveau de

vandaag te bepalen hoe ver België wil gaan in de beveiliging van zijn opslagplaatsen. De vraag “tot welke mate moet het veilig zijn?” wordt niet gesteld.

Hij benadrukt dat een veilige opslag uiteraard noodzakelijk is, maar dat een te ver doorgedreven veiligheidsniveau niet per se optimaal is. Als voorbeeld verwijst hij naar de kerncentrale van Tihange 1, die niet kan worden verlengd omdat ze niet bestand zou zijn tegen een vliegtuigcrash. Nochtans wordt in Borssele (Nederland), waar hetzelfde risico geldt, de exploitatie verlengd, en in Frankrijk gebeurt hetzelfde met alle centrales. België hanteert van oudsher zeer hoge veiligheidsnormen – een lovenswaardige houding – maar volgens de spreker moet men zich afvragen of deze normen niet te streng en dus contraproductief zijn.

Deze redenering geldt ook voor het beheer van radioactief afval. Een rapport van NIRAS suggereert dat voor het categorie A-afval de vergunningsparameters mogelijk herzien moeten worden. Anders gezegd, de huidige goedkeuringscriteria zouden te strikt kunnen zijn. Zo mag een kelder van gelijk welk gebouw in de Ardennen meer straling uitstoten dan het opslaggebouw voor categorie A-afval in Dessel.

Hij onderstreept dat nalatigheid uiteraard niet aanvaardbaar is, maar dat de doelstelling van “voldoende veilig” opnieuw moet worden overwogen. De kernvraag luidt: moet men altijd streven naar perfectie, of volstaat een redelijke, wetenschappelijk verantwoorde veiligheid? De publieke opinie is gevoelig voor deze nuance, maar ze verdient een open debat. Het feit dat de initiële middelen voor de berging van het hoogradioactief afval voortaan uit een gesloten enveloppe komen, maakt dat het beleid naast de veiligheidstechnische dimensie ook rekening zou moeten houden met de socio-economische factoren. Ook die expertise moet aanwezig zijn.

Volgens de heer Welch ontbreekt momenteel elke duidelijke regie. Er is niemand die een kader bepaalt of richting geeft aan het nucleaire beleid. Deze vaststelling geldt des te meer indien ooit nieuwe kerncentrales zouden worden gebouwd. De spreker pleit daarom voor de uitwerking van een nucleair plan, analoog aan het klimaatplan, dat niet enkel de technische optimalisatie zou nastreven maar ook economische en maatschappelijke factoren in rekening zou brengen.

Zo'n plan, met een tijdshorizon van vijftien tot twintig jaar, zou moeten vastleggen welke koers België wil volgen en binnen welk kader het FANC, NIRAS, Hedera en de CNV moeten werken. Op dit moment bepaalt het bestuursorgaan van het FANC de veiligheidsniveaus, maar volgens de heer Welch zou de Subcommissie Nucleaire Veiligheid – in samenwerking met experts

sécurité réellement visé. La question de savoir “jusqu’où faut-il sécuriser?” demeure sans réponse.

M. Welch insiste: la sécurité est indispensable, mais une sécurité excessive peut devenir inefficace. Il prend l'exemple de Tihange 1, qui ne peut être prolongée en raison du risque de crash d'avion, alors que la centrale néerlandaise de Borssele, exposée au même risque, a été prolongée, tout comme les centrales françaises. La Belgique applique depuis toujours des normes très strictes, ce qui est louable, mais il faut se demander si ces normes ne sont pas trop sévères et donc contreproductives.

Ce raisonnement est également valable pour la gestion des déchets radioactifs. Un rapport de l'ONDRAF évoque la possibilité de revoir certains paramètres d'agrément des déchets de catégorie A. Autre ment dit, les critères d'agrément actuels pourraient être trop stricts. Ainsi, le bâtiment de stockage à Dessel ne peut émettre plus de radiations qu'une cave en Ardenne.

Il souligne que la négligence n'est bien sûr pas acceptable, mais que l'objectif de “sécurité suffisante” doit être reconsidéré. La question centrale est la suivante: faut-il toujours viser la perfection, ou une sécurité raisonnable et scientifiquement justifiée suffit-elle? L'opinion publique est sensible à cette nuance, mais elle mérite un débat ouvert. Le fait que les moyens initiaux pour le stockage des déchets hautement radioactifs proviennent désormais d'une enveloppe fermée implique que la politique devrait tenir compte non seulement de la dimension technique de la sécurité, mais aussi des facteurs socio-économiques. Cette expertise doit également être disponible.

D'après M. Welch, il n'y a actuellement aucune direction claire. Personne ne définit de cadre ni ne donne d'orientation à la politique nucléaire. Ce constat est d'autant plus vrai si de nouvelles centrales nucléaires devaient être construites. L'orateur plaide donc en faveur de l'élaboration d'un plan nucléaire, analogue au plan climatique, qui ne viserait pas seulement l'optimisation technique, mais tiendrait également compte des facteurs économiques et sociaux.

Ce plan, établi sur une période de quinze à vingt ans, déterminerait le cadre dans lequel doivent travailler l'AFCN, l'ONDRAF, Hedera et la CPN. Pour l'instant, c'est le conseil d'administration de l'AFCN qui détermine les niveaux de sécurité, mais, selon M. Welch, la sous-commission de la Sécurité nucléaire pourrait, en collaboration avec des experts, définir l'orientation

– een politieke richting kunnen aangeven over het evenwicht tussen veiligheid, kost en uitvoerbaarheid.

Hij stelt dat de kosten van het categorie A-project geleidelijk zijn toegenomen doordat bijkomende voorschriften en eisen in de loop der jaren werden toegevoegd. Men moet zich durven afvragen of al die bijkomende regels wel noodzakelijk waren. Moet het beton van het opslaggebouw bijvoorbeeld even dik zijn als het bioschild van een werkende reactor? Dit soort vragen moet volgens hem opnieuw bespreekbaar worden gemaakt. De heer Welch benadrukt dat veiligheid de hoogste prioriteit moet blijven, maar dat ze niet het enige criterium mag zijn.

De heer Welch geeft aan dat de Legis-werkgroep is opgestart, maar dat zij nog meer richting nodig heeft om haar werkzaamheden doeltreffend te kunnen uitvoeren. Er bestaan verschillende denkpijlers, maar de verdeling van de verantwoordelijkheden blijft complex: het FANC draagt bepaalde bevoegdheden, terwijl NIRAS zeer veel verantwoordelijkheden op zich neemt. De CNV staat bovendien positief tegenover het bestaan van de structuur Hedera, die instaat voor de *ringfencing* van de 15 miljard euro. Het geheel aan controlemechanismen blijkt echter bijzonder zwaar en roept moeilijkheden op die verdere reflectie vereisen. In het algemeen benadrukt de heer Welch dat er moet worden gezorgd voor een kader waarin met meerdere criteria rekening kan worden gehouden, wat vandaag niet het geval is.

Wat de wetgeving betreft, wijst de heer Welch erop dat SYNATOM vandaag de enige financier is van de CNV, terwijl ook Hedera zou kunnen bijdragen. De CNV heeft hiervoor een driejarenplan opgesteld waarin de bijdrage per entiteit varieert naargelang de periode. Hij onderstreept dat de Hedera-wet bijzonder complex is, en dat bepaalde bepalingen moeten worden herzien om praktische problemen te verhelpen.

De spreker roept op om lessen te trekken uit het dossier van het categorie A-afval. Aan de hand van een slide uit 2016 toont hij aan dat er sinds 2009 jaarlijks een bijkomende vertraging van elf maanden werd opgetekend in de rubrieken "*licence expected*" en "*operations expected*", met telkens miljoenen euro's extra kost. Deze ervaring moet volgens hem leiden tot een meer evenwichtige aanpak voor de categorie B- en C-afvalprojecten: niet te overhaast, maar ook niet te traag. Indien de onzekerheid blijft bestaan, waarschuwt hij, zullen de kosten stijgen door steeds nieuwe studies en onderzoeksprogramma's. Op een bepaald moment moeten knopen worden doorgehakt. NIRAS heeft volgens hem uitstekend werk geleverd in stakeholderbeheer voor categorie A, maar het is belangrijk dat de subcommissie Nucleaire Veiligheid de voortgang van de toekomstige

politieke de l'équilibre à trouver entre sécurité, coût et faisabilité.

Il affirme que les coûts du projet de catégorie A ont progressivement augmenté en raison de l'ajout de prescriptions et d'exigences supplémentaires au fil des ans. Il faut oser se demander si toutes ces règles supplémentaires étaient vraiment nécessaires. Par exemple, le béton du bâtiment de stockage doit-il être aussi épais que le bouclier biologique d'un réacteur en fonctionnement? Selon lui, ce genre de questions doit être remis sur le tapis. M. Welch souligne que la sécurité doit rester la priorité absolue, mais qu'elle ne doit pas être le seul critère.

M. Welch indique que le groupe de travail Legis a été créé, mais qu'il a encore besoin d'être orienté pour pouvoir mener à bien ses travaux de manière efficace. Plusieurs pistes de réflexion existent, mais la répartition des responsabilités reste complexe: l'AFCN dispose de certaines compétences, tandis que l'ONDRAF assume de très nombreuses responsabilités. La CPN est par ailleurs favorable à l'existence de la structure Hedera, qui assure le *ringfencing* des 15 milliards d'euros. L'ensemble des mécanismes de contrôle s'avère toutefois particulièrement lourd et soulève des difficultés qui nécessitent une réflexion plus approfondie. D'une manière générale, M. Welch souligne la nécessité de mettre en place un cadre permettant de prendre en compte plusieurs critères, ce qui n'est pas le cas aujourd'hui.

En ce qui concerne la législation, M. Welch souligne que SYNATOM est aujourd'hui le seul bailleur de fonds de la CPN, alors que Hedera pourrait également y contribuer. La CPN a élaboré à cet effet un plan triennal dans lequel la contribution par entité varie en fonction de la période. Il souligne que la loi Hedera est particulièrement complexe, et que certaines dispositions doivent être révisées afin de remédier à des problèmes pratiques.

L'orateur invite à tirer les leçons du dossier des déchets de catégorie A. À l'aide d'un slide datant de 2016, il montre que depuis 2009, un retard supplémentaire de onze mois a été enregistré chaque année dans les rubriques "*licence expected*" et "*operations expected*", ce qui a entraîné à chaque fois des coûts supplémentaires de plusieurs millions d'euros. Selon lui, cette expérience doit conduire à une approche plus équilibrée pour les projets de déchets de catégorie B et C: ni trop précipitée, ni trop lente. Si l'incertitude persiste, prévient-il, les coûts augmenteront en raison de la multiplication des études et des programmes de recherche. À un moment donné, il faut prendre des décisions. Selon lui, l'ONDRAF a fait un excellent travail dans la gestion des parties prenantes pour la catégorie A, mais il est important que la sous-commission Sûreté nucléaire suive

projecten nauw opvolgt om tijds- en budgetoverschrijdingen te vermijden.

Wat de benoemingen bij Hedera betreft, bevestigt de heer Welch dat de CNV advies heeft uitgebracht. Een van de twee aangestelde directeurs beschikt niet over het vereiste diploma. De CNV heeft tweemaal aan de minister geschreven en contact gehad met zijn kabinet, maar tot op heden geen officieel antwoord ontvangen. De betrokken persoon oefent zijn functie uit en heeft daar misschien de capaciteiten voor, maar de situatie blijft juridisch en administratief problematisch.

Verder wijst hij op het belang van toezicht op de nucleaire passiva die nog niet aan Hedera werden overgedragen. De CNV moet deze middelen kunnen identificeren en hun evolutie opvolgen. Momenteel voert NIRAS om de vijf jaar een evaluatie uit, maar volgens hem is dat onvoldoende omdat nucleair beheer een visie vereist voor minimaal tien of twintig jaar.

De Subcommissie voor de Nucleaire Veiligheid moet duidelijk inzicht hebben in de wijze waarop deze passiva evolueren en in wat ermee gebeurt. Dit is waarschijnlijk ook een vereiste van NIRAS, om de zekerheid te hebben dat de nodige financiële middelen beschikbaar zijn om deze passiva te beheren. Het is niet aanvaardbaar dat de financiering afwisselend wordt toegekend en weer ingetrokken. NIRAS werkt niet volgens een stop-and-go-logica: zodra een activiteit is opgestart, moet zij ook structureel worden gefinancierd. De Subcommissie Nucleaire Veiligheid zou in staat moeten zijn om hierop de nodige opvolging te verzekeren. De CNV kan dit toezicht uiteraard uitoefenen zodra de passiva en, in voorkomend geval, de activa naar Hedera zijn overgeheveld.

Voor ander afval is het noodzakelijk een onderscheid te maken tussen wat federaal en wat gewestelijk wordt behandeld. De CNV is een federale instantie. Zo rijzen onder meer vragen over de verwerking van afval van zonnepanelen, over de mate waarin deze kunnen worden gerecycleerd en over de verantwoordelijkheid die daarvoor op langere termijn moet worden opgenomen, gelet op de complexe en vaak vervuilende samenstelling ervan. Ook de behandeling van afval afkomstig van onshore en offshore windenergie moet in dit kader worden onderzocht. Voor offshore windenergie moeten provisies worden aangelegd en opgevolgd, zodat, naar analogie met SYNATOM, op een bepaald ogenblik vaststaat dat de nodige middelen daadwerkelijk beschikbaar zijn voor de ontmanteling van offshore windturbines. Vandaag bestaat de indruk dat hierbij met twee maten en twee gewichten wordt gewerkt. De CNV geeft aan bereid te zijn haar bijdrage te leveren aan deze reflectie, al blijft haar inbreng beperkt tot afval uit de energiesector, aangezien ander afval onvoldoende overzichtelijk is. Voorts benadrukt de

de près l'avancement des futurs projets afin d'éviter tout dépassement de délai et de budget.

S'agissant des nominations chez Hedera, M. Welch confirme que la CPN a rendu un avis. L'un des deux directeurs nommés ne dispose pas du diplôme requis. La CPN a saisi à deux reprises le ministre, sans réponse officielle à ce jour. La situation reste donc en suspens. La personne concernée exerce ses fonctions et en a probablement les capacités, mais la situation reste problématique sur le plan juridique et administratif.

Il aborde ensuite la question des passifs nucléaires non encore transférés à Hedera. La CPN doit pouvoir identifier les moyens et suivre leur évolution. Actuellement, l'ONDRAF procède à une évaluation tous les cinq ans, mais, selon lui, c'est insuffisant car la gestion nucléaire requiert une vision à minimum dix ou vingt ans.

La sous-commission de la Sécurité nucléaire doit avoir une vision claire de l'évolution de ces passifs et de leur gestion. Il s'agit probablement aussi d'une exigence de l'ONDRAF, afin d'avoir la certitude que les moyens financiers nécessaires à la gestion de ces passifs sont disponibles. Il n'est pas acceptable que le financement soit alternativement accordé puis retiré. L'ONDRAF ne fonctionne pas selon une logique "stop-and-go": dès qu'une activité est lancée, elle doit également être financée de manière structurelle. La sous-commission de la Sécurité nucléaire devrait être en mesure d'assurer le suivi nécessaire à cet égard. La CPN peut bien sûr exercer cette surveillance dès que les passifs et, le cas échéant, les actifs auront été transférés à Hedera.

Pour les autres types de déchets, il est nécessaire de distinguer entre ce qui est traité au niveau fédéral et ce qui relève du niveau régional. La CPN est une instance fédérale. Des questions se posent notamment sur la gestion des déchets provenant des panneaux solaires, sur la possibilité de les recycler et sur la responsabilité à long terme qui en découle, compte tenu de leur composition complexe et souvent polluante. Le traitement des déchets provenant de l'énergie éolienne, onshore comme offshore, doit également être examiné. Pour l'éolien offshore, des provisions doivent être constituées et suivies, afin que, à l'instar de SYNATOM, il soit certain qu'à un moment donné les fonds nécessaires soient effectivement disponibles pour le démantèlement des éoliennes offshore. Aujourd'hui, on a l'impression que l'on applique deux poids, deux mesures. La CPN indique qu'elle est prête à apporter sa contribution à cette réflexion, même si son intervention reste limitée aux déchets du secteur énergétique, car les autres déchets sont jugés trop difficiles à cerner. La CPN souligne en

CNV dat de ingebouwde risicofactoren expliciet in rekening moeten worden gebracht en herhaalt haar voorzitter dat moet worden gestreefd naar een voldoende hoog veiligheidsniveau, zonder noodzakelijkerwijs te mikken op een theoretische excellentie. Het blijft essentieel dat afval op een voldoende veilige manier wordt behandeld. De keuzes inzake de verwerking van afval, zoals recycling of definitieve berging, moeten in overleg met de Subcommissie Nucleaire Veiligheid worden bepaald. In dit verband wordt de vraag gesteld of de door Engie Electrabel voorgestelde opties in het kader van de behandeling van nucleair afval, waarbij recycling terzijde wordt geschoven, door de Subcommissie Nucleaire Veiligheid worden onderschreven. Ten slotte onderstreept de CNV het belang van een duidelijke afstemming tussen het FANC, NIRAS, Hedera en de CNV zelf, met het oog op een coherent toekomstperspectief en een organisatie van de beschikbare middelen die voorkomt dat deze uitgeput raken en de kosten uiteindelijk bij de belastingbetaler terechtkomen. Deze aangelegenheid vergt een gezamenlijke bespreking tussen de CNV en de Subcommissie Nucleaire Veiligheid.

Tot slot gaat hij in op de budgettaire situatie van de CNV. In april werd het budget besproken met de kabinetschef van de minister van Energie, en in september opnieuw. De kabinetschef gaf aan dat geen beslissing kan worden genomen zolang de procedures bij de Raad van State lopen, maar bevestigde mondeling dat de CNV gefinancierd zal worden – zonder schriftelijke bevestiging evenwel. De CNV bevindt zich daardoor in een moeilijke positie. Wetswijzigingsvoorstellen om de CNV toe te laten haar werkingskosten rechtstreeks te dekken, werden aan het kabinet bezorgd, maar tot nu toe zonder reactie.

C. Replieken en bijkomende antwoorden

Mevrouw Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) acht het een goed idee om een piloot aan te stellen die verantwoordelijk is voor de behandeling van het nucleaire afval. Zij benadrukt echter dat er nog veel tijd zal verstrijken alvorens dit concreet kan worden gerealiseerd. Volgens haar vormt dit juist een aanleiding om verder na te denken over de rol en de opdrachten die aan zo'n piloot moeten worden toevertrouwd.

De spreekster stelt dat de voornaamste taak van deze piloot erin zou bestaan om de uiteenlopende belangen samen te brengen en een kader te bieden waarbinnen de verschillende afwegingen kunnen worden gemaakt. Zij verwijst naar het voorbeeld van de veiligheidsvereisten dat in het regeerakkoord over de nucleaire centrales is opgenomen. Daarbij zou een vergelijking worden gemaakt tussen de in België toegepaste veiligheidsstandaarden en die van de buurlanden. Over dit onderwerp is reeds

outroupe dat de factoren van risico moeten worden genomen in rekening en son président répète qu'il faut viser un niveau de sécurité suffisant, sans pour autant rechercher une excellence théorique. Il demeure essentiel que les déchets soient traités de manière suffisamment sûre. Les décisions concernant le traitement des déchets, comme le recyclage ou l'entreposage définitif, doivent être prises en concertation avec la Sous-commission de la sécurité nucléaire. À ce sujet, il est demandé si les options proposées par Engie Electrabel dans le cadre du traitement des déchets nucléaires, qui mettent de côté le recyclage, sont approuvées par la Sous-commission de la sécurité nucléaire. Enfin, la CPN souligne l'importance d'une coordination claire entre l'AFCN, l'ONDRAF, Hedera et la CPN elle-même, afin de définir une vision cohérente pour l'avenir et d'organiser les ressources disponibles de manière à éviter qu'elles s'épuisent et que les coûts retombent sur le contribuable. Cette question nécessite une discussion conjointe entre la CPN et la Sous-commission de la sécurité nucléaire.

Enfin, M. Welch revient sur la situation budgétaire délicate de la CPN. Les discussions menées en avril et en septembre avec le cabinet du ministre de l'Énergie n'ont pas permis d'obtenir de garantie écrite. Tant que certaines affaires restent pendantes devant le Conseil d'État, aucune décision formelle ne peut être prise. Bien que le financement ait été promis oralement, la CPN reste dans une situation d'incertitude. Des propositions de modification législative ont été transmises pour permettre à la CPN d'assurer elle-même le financement de son fonctionnement, mais aucune réaction n'a encore été reçue.

C. Répliques et réponses complémentaires

Mme Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) estime qu'il est judicieux de nommer un pilote chargé du traitement des déchets nucléaires. Elle souligne toutefois qu'il faudra encore beaucoup de temps avant que cela puisse se concrétiser. Selon elle, cela constitue justement une raison de réfléchir davantage au rôle et aux missions qui devraient être confiés à un tel pilote.

L'oratrice affirme que la tâche principale de ce pilote consisterait à concilier les différents intérêts et à offrir un cadre dans lequel les différentes considérations pourraient être prises en compte. Elle renvoie à l'exemple des exigences de sécurité reprises dans l'accord de gouvernement concernant les centrales nucléaires. Une comparaison devait être établie entre les normes de sécurité appliquées en Belgique et celles des pays voisins. Un rapport a déjà été rédigé à ce sujet, qui

een rapport opgesteld, dat door het FANC in de sub-commissie voor de Nucleaire Veiligheid werd toegelicht. Volgens haar blijkt hieruit dat België niet strenger is dan de andere landen, en dat veiligheidsstandaarden altijd binnen hun specifieke context en omgeving moeten worden beoordeeld. België bevindt zich, aldus de mevrouw Van der Straeten, in een goede positie.

Zij herinnert eraan dat zij als minister in de vorige regering, samen met haar collega Pierre-Yves Dermagne, onverwacht een brief heeft ontvangen waarin werd meegedeeld dat er enkele miljarden nodig waren, met het verzoek dit bedrag in de begroting op te nemen. Dat was volgens haar geen evidente vraag en heeft tot bijkomende vragen geleid. Zij merkt op dat NIRAS hierover enigszins verbolgen was, wat begrijpelijk is wanneer men zich in de positie van dat agentschap verplaatst. NIRAS begreep niet dat er, ondanks het bestaan van talrijke technische comités, interne adviesorganen en betrokken deskundigen, nog bijkomende vragen werden gesteld of dat er nog andere instanties naar het dossier moesten kijken.

Volgens mevrouw Van der Straeten werkt vandaag iedereen te veel in afzonderlijke silo's. Een piloot die zich op de lange termijn richt, zou vooral iemand moeten zijn die die silo's kan overstijgen. Zij stelt vast dat de maturiteit van het debat momenteel onvoldoende is en dat er bijna meer nood is aan een sociaal wetenschapper dan aan een nucleair expert. Wanneer men immers een veiligheidsexpert raadpleegt, luidt het antwoord steevast dat alles veilig is; het begrip veiligheid kan dan alles overschaduwden. Als het FANC een standaard vastlegt, wordt die als vanzelfsprekend aanvaard. Wanneer een ingenieur wordt gevraagd of Tihange I kan worden verlengd, zal hij doorgaans positief antwoorden, maar er speelt ook een economisch aspect mee.

De spreekster benadrukt dat er steeds verschillende belangen samenkomen en dat iemand nodig is die deze op korte, middellange en lange termijn kan samenbrengen. Zij verwijst tevens naar het recente idee van een gezamenlijke internationale berging, een piste die verdere reflectie verdient, al laten de huidige wetgevende kaders in België en in andere landen dit niet toe.

Volgens haar vergt dit debat aanvullende vaardigheden, die verder gaan dan louter technische expertise. De zogenaamde lange-termijnpiloot zou bijna een soort commissaris moeten zijn, iemand die de tegenstellingen en de silo's kan overstijgen en in wie iedereen vertrouwen kan stellen.

De heer Kevin Welch, voorzitter van de CNV, verklaart dat men het in elk geval moet proberen en dat hij er vast van overtuigd is dat, indien dit niet gebeurt, België er

a été présenté par l'AFCN à la sous-commission de la Sécurité nucléaire. Selon elle, il en ressort que la Belgique n'est pas plus stricte que les autres pays et que les normes de sécurité doivent toujours être évaluées dans leur contexte et leur environnement spécifiques. La Belgique se trouve, selon Mme Van der Straeten, dans une bonne position.

Elle rappelle qu'en tant que ministre du gouvernement précédent, elle a reçu, avec son collègue Pierre-Yves Dermagne, une lettre inattendue annonçant que plusieurs milliards étaient nécessaires et demandant d'inscrire ce montant dans le budget. Selon elle, cette demande n'était pas évidente et a soulevé des questions supplémentaires. Elle note que l'ONDRAF était quelque peu irrité à ce sujet, ce qui est compréhensible si l'on se met à la place de cet organisme. L'ONDRAF ne comprenait pas que, malgré l'existence de nombreux comités techniques, organes consultatifs internes et experts concernés, des questions supplémentaires aient été posées ou que d'autres instances aient dû examiner le dossier.

Selon Mme Van der Straeten, tout le monde travaille aujourd'hui trop en silos séparés. Un pilote qui se concentre sur le long terme devrait avant tout être quelqu'un qui peut transcender ces silos. Elle constate que le débat n'est actuellement pas suffisamment mûr et qu'il y a presque plus besoin d'un spécialiste en sciences sociales que d'un expert nucléaire. En effet, lorsqu'on consulte un expert en sécurité, la réponse est toujours que tout est sûr; la notion de sécurité peut alors tout éclipser. Si l'AFCN fixe une norme, celle-ci est acceptée comme allant de soi. Lorsqu'on demande à un ingénieur si Tihange I peut être prolongée, il répondra généralement par l'affirmative, mais il y a aussi un aspect économique qui entre en jeu.

L'oratrice souligne que différents intérêts se rejoignent toujours et qu'il faut quelqu'un qui puisse les concilier à court, moyen et long terme. Elle fait également référence à l'idée récente d'un stockage international commun, une piste qui mérite d'être approfondie, même si les cadres législatifs actuels en Belgique et dans d'autres pays ne le permettent pas.

Selon elle, ce débat nécessite des compétences supplémentaires, qui vont au-delà de la simple expertise technique. Le pilote à long terme devrait être presque une sorte de commissaire, quelqu'un qui peut transcender les contradictions et les cloisonnements et en qui tout le monde peut avoir confiance.

M. Kevin Welch, président de la CPN, déclare qu'il faut en tout cas essayer et qu'il est convaincu que, si cela n'est pas fait, la Belgique ne parviendra pas à atteindre ses

niet in zal slagen de doelstellingen te bereiken. Volgens hem bevindt het land zich in een nieuwe situatie met de gesloten financiële enveloppe, waarbij een deel van de passiva van de Belgische staat niet is gedekt. Dit moment biedt volgens hem een unieke gelegenheid om te erkennen dat de omstandigheden voor iedereen nieuw zijn en dat er een oplossing moet worden uitgewerkt.

Hij benadrukt dat alle betrokken partijen hebben bijgedragen aan het akkoord met Engie Electrabel, en dat dit akkoord ook gedragen moet worden door de onderhandelaren en de ondertekenaars ervan. Er zou, aldus de heer Welch, een persoon moeten worden aangesteld die de bestaande compartimenten kan overstijgen en een analyse kan uitvoeren van het nucleaire afval op basis van meerdere criteria: de maatschappelijke aanvaarding, de veiligheid, en de economische haalbaarheid.

Mevrouw Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) sluit hierbij aan en verwijst naar de rapporten van Enrico Letta over de interne markt en van Mario Draghi over de competitiviteit – beide geschreven door voormalige eerste ministers. Zij suggereert dat ook België kan nadenken over de aanstelling van een voormalige topdiplomaat of een andere figuur met aanzien, iemand die boven de verschillende belangen en silo's kan uitstijgen. Mogelijk, zo stelt zij voor, kan de Koning Boudewijnstichting worden gevraagd om suggesties te doen voor de aanpak van dit proces.

De heer Kevin Welch, voorzitter van de CNV, benadrukt vervolgens dat een nationaal plan voor het beheer van het nucleaire afval, gedragen door alle betrokkenen, absoluut noodzakelijk is. Indien zo'n plan uitblijft, zal men volgens hem verdergaan zoals in het verleden, met blijvende onzekerheden over de veiligheidsaspecten, over de te volgen strategie en over de onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten. Hij illustreert dit door te verwijzen naar het aanzienlijk onderzoeksbudget van NIRAS, dat echter gerechtvaardigd is door het groot aantal te onderzoeken pistes en de vele openstaande vragen.

Mevrouw Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) informeert of, indien naast SYNATOM ook Hedera een deel van de financiering van de CNV op zich zou nemen, de juridische procedures tegen de CNV daardoor zouden kunnen worden ontmijnd.

De heer Kevin Welch, voorzitter van de CNV, antwoordt dat dit in belangrijke mate het geval zou zijn. Hij merkt op dat ook het budget van de CNV momenteel wordt betwist, maar dat de CNV in staat is haar begroting volledig te verantwoorden. Het belangrijkste punt dat in de kritiek naar voren komt, betreft volgens hem de financiering.

objectifs. Selon lui, le pays se trouve dans une situation nouvelle avec l'enveloppe financière fermée, une partie du passif de l'État belge n'étant pas couverte. Selon lui, ce moment offre une occasion unique de reconnaître que les circonstances sont nouvelles pour tout le monde et qu'une solution doit être trouvée.

Il souligne que toutes les parties concernées ont contribué à l'accord avec Engie Electrabel et que cet accord doit également être soutenu par les négociateurs et les signataires. Selon M. Welch, il faudrait désigner une personne capable de dépasser les clivages existants et d'effectuer une analyse des déchets nucléaires sur la base de plusieurs critères: l'acceptation sociale, la sécurité et la faisabilité économique.

Mme Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) se rallie à cette opinion et renvoie aux rapports d'Enrico Letta sur le marché intérieur et de Mario Draghi sur la compétitivité, tous deux rédigés par d'anciens premiers ministres. Elle suggère que la Belgique pourrait également envisager de nommer un ancien diplomate de haut rang ou une autre personnalité de renom, quelqu'un qui puisse transcender les différents intérêts et cloisonnements. Elle propose que la Fondation Roi Baudouin soit éventuellement invitée à faire des suggestions pour aborder ce processus.

M. Kevin Welch, président de la CPN, souligne ensuite qu'un plan national de gestion des déchets nucléaires, soutenu par toutes les parties concernées, est absolument nécessaire. Selon lui, en l'absence d'un tel plan, on continuera comme par le passé, avec des incertitudes persistantes sur les aspects de sécurité, sur la stratégie à suivre et sur les activités de recherche et développement. Il illustre cela en faisant référence au budget de recherche considérable de l'ONDRAF, qui se justifie toutefois par le grand nombre de pistes à explorer et les nombreuses questions en suspens.

Mme Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) demande si, outre SYNATOM, Hedera pourrait également prendre en charge une partie du financement de la CPN, ce qui permettrait de désamorcer les procédures judiciaires engagées contre la CPN.

M. Kevin Welch, président de la CPN, répond que ce serait en grande partie le cas. Il note que le budget de la CPN est également contesté à l'heure actuelle, mais que la CPN est en mesure de justifier entièrement son budget. Selon lui, le point le plus important soulevé dans les critiques concerne le financement.

Mevrouw Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) stelt vervolgens aan de heer Bert Wollants voor om de vraag over de gedeeltelijke financiering van de CNV rechtstreeks aan Hedera te richten. Zij wijst erop dat de driejaarlijkse herziening van de CNV in aantocht is en dat er in het kader van de Phoenix-overeenkomst meerdere elementen spelen, waaronder de vrijgave van Europese activa. Volgens haar kan, indien de CNV verder onder druk komt te staan – wat volgens haar reeds het geval is –, een consensus eventueel worden vergemakkelijkt via de parlementaire techniek van een wetsvoorstel. Zij suggereert dat de vraag mogelijk reeds schriftelijk aan Hedera kan worden gesteld, bij voorkeur door de heer Bert Wollants, als lid van de meerderheid.

De heer Bert Wollants (N-VA) verklaart zich akkoord met de voorgaande opmerkingen en kondigt aan dat hij zal bekijken op welke manier dit het best kan worden aangepakt.

Hij merkt op dat de discussie over wat “voldoende veilig” is, een bijzonder grote uitdaging vormt. In de nucleaire sector wordt elke nieuwe veiligheidsvinding onmiddellijk als nieuwe standaard beschouwd, wat de vraag oproept hoe men hiermee moet omgaan. Indien bijvoorbeeld iemand zou voorstellen om de centrale van Tihange I nog tien jaar langer te laten draaien, onder dezelfde veiligheidsvoorwaarden als de voorbije tien jaar, dan zou het antwoord wellicht positief zijn. Maar wat vroeger als voldoende veilig werd beschouwd, volstaat vandaag niet meer.

De heer Wollants wijst erop dat, indien men dit proces voortdurend blijft opschuiven, om de tien jaar nieuwe, nog strengere veiligheidsmaatregelen worden ingevoerd, terwijl de beschikbare financiële middelen niet navenant stijgen. Er moet volgens hem iemand zijn die op een bepaald moment de knoop doorhakt en vastlegt welk veiligheidsniveau als norm geldt. Anders dreigt de situatie dat de veiligheid almaar toeneemt, maar tegen een onbetaalbare prijs. Onveiligheid heeft eveneens een maatschappelijke kost, maar ook de kost van veiligheid wordt uiteindelijk door de samenleving gedragen. Hij begrijpt dat degene die het veiligheidsniveau vastlegt zich in een moeilijke positie bevindt, aangezien elk incident dat zich voordoet, de druk verhoogt om de norm nog verder op te trekken – tot een niveau dat mogelijk niet meer betaalbaar is. Hij besluit dat men niet nog zestig jaar kan blijven discussiëren over waar de lat precies moet worden gelegd.

De heer Kevin Welch, voorzitter van de CNV, sluit zich hierbij aan en benadrukt dat de opmerking van de heer Wollants niet alleen geldt voor bestaande, maar ook voor nieuwe nucleaire installaties. Hij verwijst naar

Mme Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) propose ensuite à M. Bert Wollants d’adresser directement à Hedera la question du financement partiel de la CPN. Elle souligne que la révision triennale de la CPN approche et que plusieurs éléments entrent en jeu dans le cadre de l’accord Phoenix, notamment la libération des actifs européens. Selon elle, si le CPN continue à subir des pressions – ce qui, selon elle, est déjà le cas –, un consensus pourrait éventuellement être facilité par le biais de la technique parlementaire d’une proposition de loi. Elle suggère que la question pourrait déjà être posée par écrit à Hedera, de préférence par M. Bert Wollants, en tant que membre de la majorité.

M. Bert Wollants (N-VA) se déclare d’accord avec les remarques précédentes et annonce qu’il examinera la meilleure manière d’aborder cette question.

Il fait remarquer que la discussion sur ce qui est “suffisamment sûr” constitue un défi particulièrement important. Dans le secteur nucléaire, toute nouvelle découverte en matière de sécurité est immédiatement considérée comme une nouvelle norme, ce qui soulève la question de savoir comment y faire face. Si, par exemple, quelqu’un proposait de prolonger de dix ans l’exploitation de la centrale de Tihange I, dans les mêmes conditions de sécurité que ces dix dernières années, la réponse serait probablement positive. Mais ce qui était autrefois considéré comme suffisamment sûr ne l’est plus aujourd’hui.

M. Wollants souligne que si l’on continue à repousser sans cesse ce processus, de nouvelles mesures de sécurité encore plus strictes seront introduites tous les dix ans, sans que les moyens financiers disponibles n’augmentent en conséquence. Selon lui, quelqu’un doit à un moment donné prendre une décision et fixer le niveau de sécurité qui servira de norme. Sinon, on risque de se retrouver dans une situation où la sécurité ne cesse d’augmenter, mais à un prix inabordable. L’insécurité a également un coût social, mais le coût de la sécurité est finalement supporté par la société. Il comprend que la personne qui fixe le niveau de sécurité se trouve dans une position difficile, car chaque incident qui se produit augmente la pression pour relever encore la norme, jusqu’à un niveau qui pourrait ne plus être abordable. Il conclut qu’on ne peut pas continuer à discuter pendant encore soixante ans pour savoir où placer exactement la barre.

M. Kevin Welch, président de la CPN, partage cet avis et souligne que la remarque de M. Wollants s’applique non seulement aux installations nucléaires existantes, mais aussi aux nouvelles installations. Il fait référence à la

de centrale van Flamanville, waar de *levelized cost of electricity* (LCOE) naar verluidt 270 euro per megawattuur bedraagt, en stelt de vraag of een dergelijke technologie nog toekomst heeft.

Volgens hem is nucleaire veiligheid een complex gegeven. Tijdens zijn vroegere functie als financieel directeur van de productieafdeling van Engie Electrabel heeft hij ervaren dat technische ingenieurs niet altijd spontaan met redelijke of pragmatische oplossingen kwamen. Soms moest men met klem aandringen om oplossingen te vinden die even veilig waren, maar minder complex of minder prestigieus vanuit technisch oogpunt. Hij onderstreept dat veiligheid steeds het uitgangspunt moet blijven, dat er een duidelijke norm moet worden vastgelegd en dat rond die norm moet worden gewerkt. Er moet echter ook richting worden gegeven; anders ontstaat een situatie waarin organisaties elkaar tegenwerken, met een impasse tot gevolg – iets wat ook bij het dossier rond categorie A-afval werd opgemerkt.

De heer Bert Wollants (N-VA) verklaart zich akkoord met deze conclusie en illustreert zijn punt met een vergelijking: indien het huidige veiligheidsdenken uit de nucleaire sector zou worden toegepast op de automobiellindustrie, zou er morgen geen enkele wagen meer rijden; hetzelfde zou gelden voor de luchtvaart. Dit betekent niet dat veiligheid mag worden verwaarloosd – er is een hoog veiligheidsniveau vereist –, maar een overmaat aan voorzorg kan een project onmogelijk maken.

Mevrouw Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) brengt vervolgens in herinnering dat Hedera tijdens een eerdere hoorzitting een overzicht heeft gegeven van haar financiële middelen: 12 miljard euro aan ontvangen fondsen, 130 miljoen euro aan geboekte intresten, 9,5 miljoen euro aan betaalde facturen van NIRAS, en 0,4 miljoen euro aan overige uitgaven. Voor de betaling van de facturen van NIRAS is volgens haar een vijfjarenplan vereist. Hedera had toen niet duidelijk geantwoord op de vraag of zo'n plan bestond. Toen dezelfde vraag later aan NIRAS werd gesteld in de Subcommissie voor de Nucleaire Veiligheid, antwoordde NIRAS dat er geen formeel vijfjarenplan was, maar dat er wel een document was opgesteld dat zoveel mogelijk op een dergelijk plan leek, en waarop de facturen waren gebaseerd. De spreekster vraagt of dit ook iets is waar de CNV naar kijkt.

De heer Kevin Welch, voorzitter van de CNV, antwoordt dat de CNV zich daar op dit moment nog niet mee heeft beziggehouden. In 2026 wil de CNV de investeringspolitiek van Hedera analyseren, en in 2027 zal zij zich buigen over het vijfjarenplan van NIRAS, in het kader waarvan de CNV zich moet voorbereiden.

centrale de Flamanville, où le *levelized cost of electricity* (LCOE) s'élèverait à 270 euros par mégawattheure, et se demande si une telle technologie a encore un avenir.

Selon lui, la sécurité nucléaire est une question complexe. Lorsqu'il occupait le poste de directeur financier du département production d'Engie Electrabel, il a constaté que les ingénieurs techniques ne proposaient pas toujours spontanément des solutions raisonnables ou pragmatiques. Il fallait parfois insister pour trouver des solutions tout aussi sûres, mais moins complexes ou moins prestigieuses d'un point de vue technique. Il souligne que la sécurité doit toujours rester le point de départ, qu'une norme claire doit être établie et que le travail doit s'articuler autour de cette norme. Cependant, il faut également donner une orientation, sinon on aboutit à une situation où les organisations se contrecarrent mutuellement, ce qui conduit à une impasse – un phénomène qui a également été observé dans le dossier des déchets de catégorie A.

M. Bert Wollants (N-VA) se déclare d'accord avec cette conclusion et illustre son propos par une comparaison: si la conception actuelle de la sécurité dans le secteur nucléaire était appliquée à l'industrie automobile, il n'y aurait plus aucune voiture en circulation demain; il en irait de même pour l'aviation. Cela ne signifie pas que la sécurité doit être négligée – un niveau de sécurité élevé est requis –, mais un excès de précaution peut rendre un projet impossible.

Mme Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) rappelle ensuite que Hedera a présenté lors d'une précédente audition un aperçu de ses ressources financières: 12 milliards d'euros de fonds reçus, 130 millions d'euros d'intérêts comptabilisés, 9,5 millions d'euros de factures payées par l'ONDRAF et 0,4 million d'euros d'autres dépenses. Selon elle, un plan quinquennal est nécessaire pour le paiement des factures de l'ONDRAF. Hedera n'avait alors pas répondu clairement à la question de savoir si un tel plan existait. Lorsque la même question a été posée plus tard à l'ONDRAF au sein de la sous-commission de la Sécurité nucléaire, l'ONDRAF a répondu qu'il n'existait pas de plan quinquennal officiel, mais qu'un document avait été rédigé qui ressemblait autant que possible à un tel plan et sur lequel les factures étaient basées. L'oratrice demande si c'est également un point que la CPN examine.

M. Kevin Welch, président de la CPN, répond que la CPN ne s'est pas encore penchée sur cette question pour le moment. En 2026, la CPN souhaite analyser la politique d'investissement de Hedera, et en 2027, il se penchera sur le plan quinquennal de l'ONDRAF, dans le cadre duquel la CPN doit se préparer.

Mevrouw Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) merkt op dat Hedera op 4 november 2025 haar begroting zal komen toelichten voor de commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat, en vraagt of de CNV suggesties heeft voor de subcommissie voor de Nucleaire Veiligheid bij de beoordeling van deze begroting.

De heer Kevin Welch, voorzitter van de CNV, verklaart dat er reeds een vergadering met Hedera heeft plaatsgevonden, waarin zij hun werkzaamheden hebben toegelicht, in het bijzonder de ontwikkeling van hun *Asset-Liability Management-model* (ALM-model). Wat de inkomsten betreft, zijn de 3,6 miljard euro die betrekking hebben op de categorie A-afval reeds ontvangen. Het beschikbare kapitaal wordt momenteel op korte termijn belegd, wat niet het rendement oplevert dat op lange termijn wordt nagestreefd. Dat aspect moet volgens hem nog verder worden onderzocht.

Hij preciseert dat Hedera zich nog in een opstartfase bevindt: de comités beschikken nog niet over eigen medewerkers, mede omdat er nog onduidelijkheid bestaat over de toekomstige rol van Hedera – of de organisatie op langere termijn zal blijven bestaan. Op een bepaald moment zullen beslissingen moeten worden genomen over hoe met deze structuren verder te gaan.

Hij acht het van belang erop toe te zien dat Hedera enkel de strikt noodzakelijke uitgaven doet en geen buitensporige kosten maakt. Tot dusver lijken de door Hedera voorgelegde uitgaven volgens hem redelijk. Wat de betalingen aan NIRAS betreft, meent hij dat de heer Alberto Fernandez Fernandez over voldoende inzicht beschikt om het geheel te bewaken. Hij heeft ook begrepen dat Hedera bepaalde uitgaven financiert die eigenlijk niet door de beschikbare 15 miljard euro zouden moeten worden gedekt, maar waarvoor een akkoord bestaat dat deze op termijn door de overheid zullen worden terugbetaald. Er is volgens hem dus enige beweging merkbaar die NIRAS in staat stelt te functioneren. De CNV heeft dit echter nog niet in detail onderzocht. Hij wijst erop dat het volledige team van de CNV op dit moment slechts uit twee personen bestaat.

Mevrouw Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) benadrukt ten slotte dat haar bedoeling niet is om ongerustheid te zaaien. Zij erkent dat er veel competente mensen rond de tafel zitten, maar merkt op dat de rode draad van deze hoorzitting lijkt te zijn dat verschillende actoren zich “in limbo” bevinden. Er is volgens haar nood aan richting en aan beslissingen. Dat baart haar enige bezorgdheid en vergt opvolging door de bevoegde minister. Het ultieme moment daarvoor zal, volgens haar, bij de bespreking van de beleidsnota liggen. Zij besluit

Mme Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) fait remarquer que Hedera viendra présenter son budget le 4 novembre 2025 devant la commission de l'Énergie, de l'Environnement et du Climat, et demande si la CPN a des suggestions à faire à la sous-commission de la Sécurité nucléaire pour l'évaluation de ce budget.

M. Kevin Welch, président de la CPN, déclare qu'une réunion avec Hedera a déjà eu lieu, au cours de laquelle celle-ci a présenté ses activités, en particulier le développement de son modèle *Asset-Liability Management* (modèle ALM). En ce qui concerne les recettes, les 3,6 milliards d'euros relatifs aux déchets de catégorie A ont déjà été reçus. Le capital disponible est actuellement investi à court terme, ce qui ne permet pas d'obtenir le rendement visé à long terme. Selon lui, cet aspect doit encore être examiné plus en détail.

Il précise que Hedera en est encore à sa phase de démarrage: les comités ne disposent pas encore de leur propre personnel, en partie parce que le rôle futur de Hedera – à savoir si l'organisation continuera d'exister à long terme – n'est pas encore clairement défini. À un moment donné, des décisions devront être prises quant à l'avenir de ces structures.

Il estime important de veiller à ce qu'Hedera n'effectue que les dépenses strictement nécessaires et n'engage pas de frais excessifs. Jusqu'à présent, les dépenses présentées par Hedera lui semblent raisonnables. En ce qui concerne les paiements à l'ONDRAF, il estime que M. Alberto Fernandez Fernandez dispose de suffisamment d'informations pour superviser l'ensemble. Il a également compris qu'Hedera finance certaines dépenses qui ne devraient pas être couvertes par les 15 milliards d'euros disponibles, mais pour lesquelles il existe un accord prévoyant leur remboursement à terme par les pouvoirs publics. Selon lui, on observe donc une certaine évolution qui permet à l'ONDRAF de fonctionner. La CPN n'a toutefois pas encore examiné cette question en détail. Il souligne que l'équipe complète de la CPN ne compte actuellement que deux personnes.

Enfin, *Mme Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen)* souligne qu'elle n'a pas l'intention de semer l'inquiétude. Elle reconnaît que de nombreuses personnes compétentes sont présentes autour de la table, mais remarque que le fil rouge de cette audition semble être que différents acteurs se trouvent “dans les limbes”. Selon elle, il est nécessaire de définir une orientation et de prendre des décisions. Cela l'inquiète quelque peu et nécessite un suivi de la part du ministre compétent. Selon elle, le moment idéal pour cela sera lors de la

met de vaststelling dat stilstand leidt tot achterstand, en dat die achterstand snel kan oplopen.

De rapportrice,

De voorzitter,

Tinne Van der Straeten

Bert Wollants

Bijlage: presentatie van de CNV.

discussion de la note politique. Elle conclut en constatant que l'immobilisme entraîne un retard, et que ce retard peut rapidement s'accumuler.

La rapporteure,

Le président,

Tinne Van der Straeten

Bert Wollants

Annexe: présentation de la CPN.

BIJLAGE – ANNEXE

Commissie voor nucleaire voorzieningen (CNV) Commission des provisions nucléaires (CPN)

Kevin Welch Voorzitter-Président

21-10-2025

Stand van zaken en rol van de CNV naar
aanleiding van het akkoord Staat-Engie

État des lieux et rôle de la CPN à la suite
de l'accord Etat-Engie

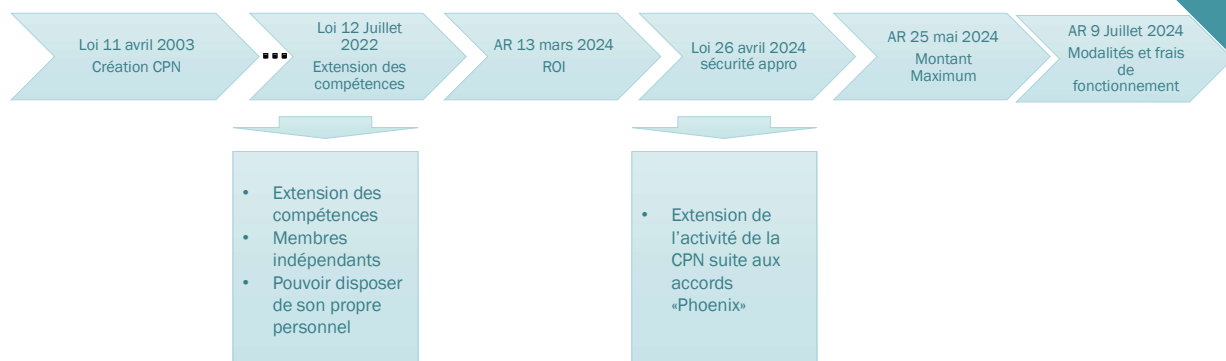
Agenda

- Historiek en huidige situatie:
 - Historiek
 - Activiteiten 2024
 - Activiteiten 2025
 - Belangrijke cijfers
- Impact ENGIE deal op de activiteiten van de CNV
- Impact ENGIE deal op de organisatie van de CNV
 - Voorstel organisatie
 - Budget
 - Werkprogramma
- Conclusie
- Historique et situation actuelle :
 - Historique
 - Activités 2024
 - Activités 2025
 - Chiffres clés
- Impact de l'accord avec ENGIE sur les activités de la CPN
- Impact de l'accord avec ENGIE sur l'organisation de la CPN
 - Proposition d'organisation
 - Budget
 - Programme de travail
- Conclusion

Historiek en huidige situatie

Historique et situation actuelle

Moments clés

Activités 2024

Financières

- Suivi des engagements du Groupe Electrabel relatif au remboursement des prêts dans le cadre des matières fissiles irradiées et du démantèlement
- Préparation de la révision triennale 2025

Juridiques

- Evaluation de l'honorabilité professionnelle nécessaire et l'expertise adéquate des administrateurs de la société de provisionnement nucléaire
- Evaluation de l'impact de la loi Phoenix sur les provisions et obligations qui sont prévues dans la loi du 12 juillet 2022

Avis et décisions

- Avis sur les dissynergies de démantèlement suite à l'accord entre le Gouvernement et le groupe Engie
- Examen par Roland Berger de la structure de la CPN suite aux accords et la loi qui régissent la transaction entre le Gouvernement et Engie

Activités 2024

Financières

- Suivi des engagements du Groupe Electrabel relatif au remboursement des prêts dans le cadre des matières fissiles irradiées et du démantèlement
- Préparation de la révision triennale 2025

Situation au 30 juin 2025:

Juridiques

- Evaluation de l'honorabilité professionnelle nécessaire et l'expertise adéquate des administrateurs de la société de provisionnement nucléaire
- Evaluation de l'impact de la loi Phoenix sur les provisions et obligations qui sont prévues dans la loi du 12 juillet 2022

Encours des prêts octroyés par Synatom (Article 7, §2, point 2e)

	Electrabel Démantèlement	Electrabel Gestion combustible usé
Montant de l'emprunt	3.245.243.303 €	535.500.000 €
Date remboursement de l'emprunt	30/08/2031	31/12/2025

Avis et décisions

- Avis sur les dissynergies de démantèlement suite à l'accord entre le Gouvernement et le groupe Engie
- Examen par Roland Berger de la structure de la CPN suite aux accords et la loi qui régissent la transaction entre le Gouvernement et Engie

Activités 2024

Engagement de l'Etat d'assumer l'impact sur les coûts de démantèlement de la prolongation des unités D4 et T3 suite au LTO (impact pouvait être positif ou négatif)

Si Engie Electrabel et l'État belge ne parvenaient pas à un accord sur le montant, chaque partie pouvait soumettre l'affaire à la Commission des provisions nucléaires, ce qu'Engie a fait.

Après analyse d'un dossier peu complet la CPN a conclu que l'impact du LTO résultait en une augmentation des coûts de démantèlement de 274,22 MEUR₂₀₂₁ (en coûts *overnight*) , ou une NPV de 154,4 MEUR₂₀₂₃.

La non-acceptation de l'avis de la CPN comportait des risques pour les deux parties concernées.

- Avis sur les dissynergies de démantèlement suite à l'accord entre le Gouvernement et le groupe Engie
- Examen par Roland Berger de la structure de la CPN suite aux accords et la loi qui régissent la transaction entre le Gouvernement et Engie

Activités 2024

Financières

Les principales recommandations formulées:

- La nécessité de recruter un **nombre limité de personnel**
 - Redéploiement des compétences mise à la disposition de la CPN par de SPF Economie à la suite de l'opération Phoenix, mettant l'accord de collaboration avec la CPN sous tension
- Le renforcement de l'accès à une **expertise pertinente grâce à l'aide de spécialistes externes.**
 - e.a. conflit potentiel avec l'ONDRAF et l'Agence de la Dette

Engie

- Examen par Roland Berger de la structure de la CPN suite aux accords et la loi qui régissent la transaction entre le Gouvernement et Engie

Activiteiten 2024

Administratief

- Jaarverslag 2023, rekeningen 2024, budget 2025
- KB Huishoudelijk reglement
- KB Maximaalbedrag en werkingsmodaliteiten
- Opstellen procedure uitwisseling vertrouwelijke informatie met bevoegde instellingen

Rapportering

- Nagaan verplichting tot betaling repartitiebijdrage 2023
- Opvolging prestaties SICAV's, investeringspolitiek van Synatom NV
- Jaarlijkse informatie van de kernprovisievennootschap
- Financiële informatie groep Engie Electrabel, groep Synatom NV, Luminus
- **Toezicht solvabiliteitsratio D/D+E van de geconsolideerde groep Electrabel NV**
- Overeenstemming liquiditeiten en uitgaven per 31/12/2023
- Stand van zaken voorzieningen eind 2023 en de voorziene wijzigingen en uitgaven voor het jaar 2024

Activiteiten 2025

Financieel

- **Opvolging aanbevelingen RECO 3 n.a.v. driejaarlijkse herziening 2022/2023**
- Start van de campagne voor de driejaarlijkse herziening ontmantelingskosten Synatom

Juridisch

- **Hedera: beoordeling van de professionele betrouwbaarheid, voldoende deskundigheid en onafhankelijkheid van de leden van het Directiecomité van Hedera**

Rapportering

- Opvolging prestaties SICAV's, investeringspolitiek van Synatom NV
- Jaarlijkse informatie van de kernprovisievennootschap
- Financiële informatie groep Engie Electrabel, groep Synatom NV, Luminus

Activiteiten 2025

Financieel

- **Opvolging aanbevelingen RECO 3 n.a.v. driejaarlijkse herziening 2022/2023**

Aanbevelingen m.b.t. risico op onderfinanciering voorzieningen die niet op een betrouwbare manier kwantificeerbaar zijn. De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- Wat het lange termijn beheer van verbruikte splijtstof betreft, zal er na de overdracht van de verantwoordelijkheid voor dit afval een kennisoverdracht tussen Engie en de Belgische Staat nodig zijn.
- Op het gebied van nucleaire ontmanteling werden vier prioriteiten voor verbetering geïdentificeerd:
 - 1) De onzekerheidsmarges
 - 2) Risico's verbonden aan de planning
 - 3) Opvolging kosten en vooruitgang
 - 4) Karakterisatie van het kernafval

Activiteiten 2025

Financieel

- **Opvolging aanbevelingen RECO 3 n.a.v. driejaarlijkse herziening 2022/2023**
- Start van de campagne voor de driejaarlijkse herziening ontmantelingskosten Synatom

Juridisch

- **Hedera: beoordeling van de professionele betrouwbaarheid, voldoende deskundigheid en onafhankelijkheid van de leden van het Directiecomité van Hedera**

Rap

- Februari 2025: op verzoek van de Ministerraad screening van diploma's voor alle kandidaten van de shortlist Korn Ferry
- Advies betreffende professionele betrouwbaarheid, voldoende deskundigheid en onafhankelijkheid van de Voorzitter en CFO; de functie van Technisch Directeur is nog niet ingevuld.
- In juni 2025 werd een brief gestuurd aan de Minister van Energie over een aantal openstaande punten

Activiteiten 2025

Opvolging Juridische acties opgestart door Synatom & Engie EBL

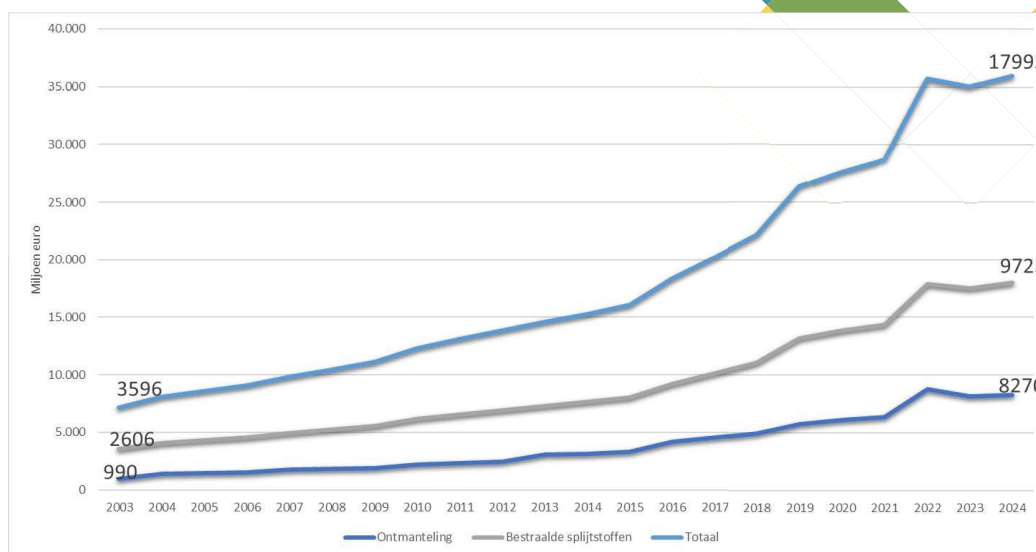
- Verzoekschrift tot nietigverklaring tegen KB Maximaal budget
- Verzoekschrift tot nietigverklaring tegen het KB Modaliteiten en werkingskosten
- Verzoekschrift tot nietigverklaring tegen door CNV ingediend budget 2025

Er werd een nieuw koninklijk besluit **Maximaalbedrag (25 mei 2024)** en een nieuw koninklijk besluit **Modaliteiten en Werkingskosten (9 juli 2024)** gepubliceerd in het staatsblad. Tegen deze koninklijke besluiten werd in augustus 2024 echter een verzoek tot **nietigverklaring ingediend bij de Raad van State, door Synatom en Engie**. Partijen maken bezwaar tegen de financiering van de Commissie, die enkel gedragen wordt door de kernprovisievennootschap, die in hun opzicht ook een controlerende functie uitoefent op Hedera. Deze procedure is op de publicatiedatum van dit jaarverslag nog steeds lopende bij dit hof.

Eind 2024 nog een **aanpassing aan de begroting voor 2025 voorgelegd** en goedgekeurd door de bevoegde minister. Tegen de goedkeuring van de aangepaste begroting werd eveneens een verzoek tot nietigverklaring ingediend bij de Raad van State door Synatom en Engie.

Deze acties belemmeren de werking en de organisatie van de Commissie

Belangrijke cijfers - voorzieningen

Impact ENGIE deal op de activiteiten van de CNV

Impact de l'accord avec ENGIE sur les activités de la CPN

Kapitaalbeslissingen Engie Electrabel : drempel wordt verlaagd

- Door vrijgave niet-Europese activa van Engie Electrabel is het eigen vermogen van het bedrijf sterk gedaald. De drempels om het eigen vermogen te verminderen, waarvoor Engie Electrabel de goedkeuring moet vragen aan de CNV, zijn verlaagd van 1250 M€ 750 M€ naar 125M€-250M€ afhankelijk van de graad van terugbetaling van de leningen.

Vrijgave Europese activa

- Engie Electrabel moet toestemming vragen aan de Commissie voor de vrijgave van de Europese activa. Engie Electrabel gaat ervan uit dat de Parent Company Garantie een voldoende garantie vormt.

Taken die weggefallen zijn

- Vrijgave en controle van internationale assets

HEDERA

- De CNV is belast met de controle op de aanleg van toereikende voorzieningen voor de kosten die de instelling als gevolg van de overgedragen financiële verplichtingen moet dragen en op het bestaan, het beheer, het toereikend karakter en de beschikbaarheid van de activa die bestemd zijn om deze kosten te dekken.
- Uitgaven NIRAS-ONDRAF voor afval van het type A-B-C. Nu zit risico bij de overheid (gesloten enveloppe)
- Toekomstige overdracht passief BP1-BP2, SCK-CEN en IRE
- Fit & Proper: Beoordeling van de vereiste professionele betrouwbaarheid, de adequate deskundigheid en de onafhankelijkheid van de leden van het directiecomité van Hedera.

Impact van de ENGIE deal op de organisatie van de CNV

Impact de l'accord avec ENGIE sur l'organisation de la CPN

Impact de l'accord avec ENGIE

Extension de contrôle

Contrôle prudentiel sur Hedera:

- « oversight » de l'ONDRAF (qui gère d'autres passifs nucléaires que ceux d'Engie Electrabel), avis sur leur plan quinquennal
- politique d'investissement stratégique, l'adéquation et la disponibilité des actifs destinés à couvrir ces coûts

Conflit d'intérêt

- ONDRAF et Agence de la Dette

Compétences en asset management

- Membres avec des compétences pertinentes
- Experts externes
- Oversight asset management Hedera

Compétences en gestion des déchets et grands projets d'infrastructure

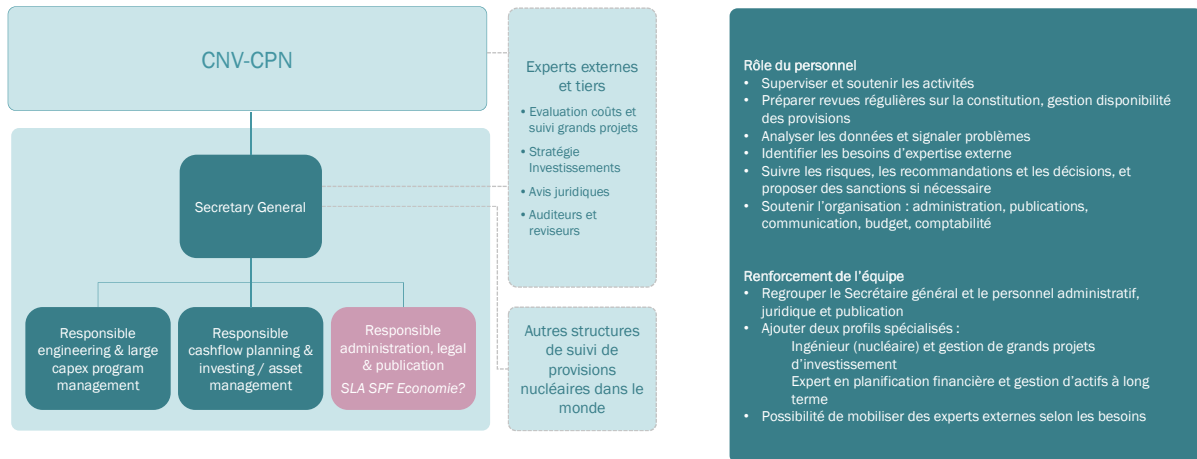
De quoi la CPN a-elle besoin pour répondre aux changements de ses attributions ?

Principales recommandations formulées par Roland Berger, validées par les membres de la CPN:

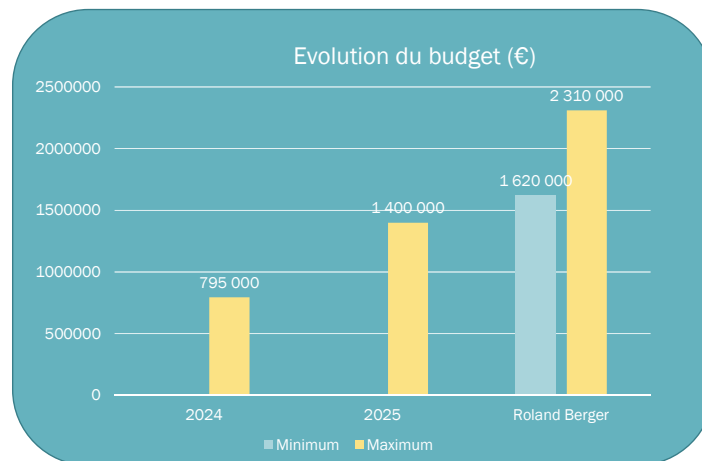
1. Disposer de son propre personnel
2. Pouvoir faire appel à des experts externes
3. Revoir la composition des membres de la Commission en fonction des compétences pertinentes nécessaires
4. Renforcer l'indépendance de la Commission
5. Funding adéquat

Organisation

Proposition du consultant et validé par les membres de la CPN: organisation légère soutenue par des experts externes (internationaux). Elargir les compétences du profil des membres de la CPN.

Budget

Le budget de fonctionnement de la CPN pour 2025 s'élève à 2 millions d'euros, mais suite à des actions juridiques, la CPN n'a demandé qu'un million d'euros à Synatom. Les actions juridiques engendrées par Synatom et Engie Electrabel limitent les activités de la CPN ainsi que la mise en œuvre de son organisation cible

Incertitude juridique concernant nos dépenses actuelles.

Driejaarlijkse werkcyclus hoofdtaken CNV

	YEAR 1	YEAR 2	YEAR 3
Ontmantelingskosten (Synatom)	Full review		
• Updates & Monitoring	M	U&M	U&M
Afvalbeheerskosten (Niras)			Full review
• Updates & Monitoring	U&M	U&M	M
Investeringsen & Solvabiliteit (Hedera)		Full review	
• Updates & Monitoring	U&M	M	U&M
Monitoring en follow-up van aanbevelingen en adviezen (doorlopend)			

Conclusie

Conclusion

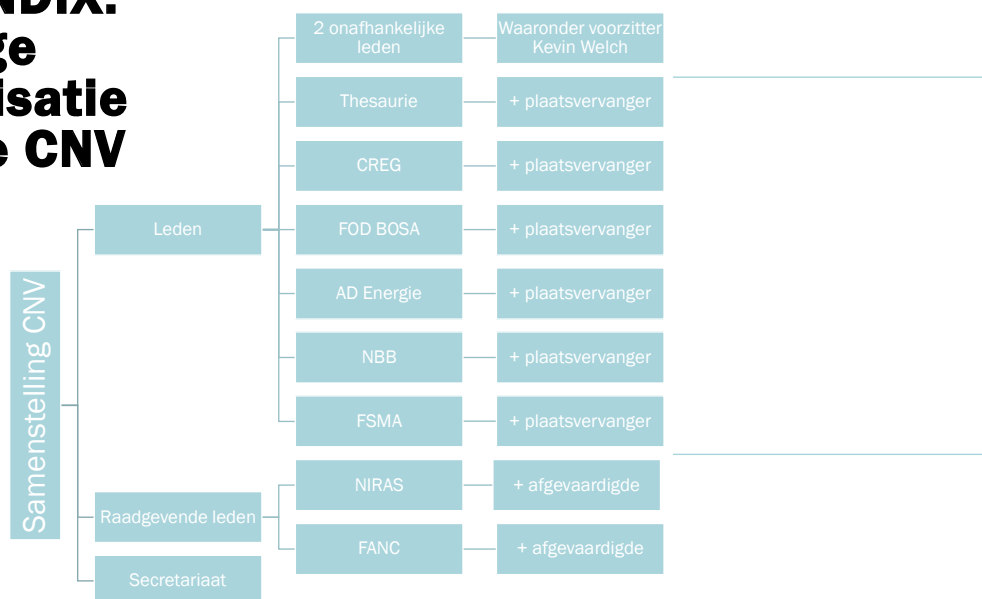
Conclusions

- Le rôle et l'indépendance de la CPN ont été prouvés
 - *Reporting annuel à la Commission Nucléaire ?*
- Les actions juridiques d'Engie et de Synatom limitent le fonctionnement et l'organisation de la CPN
 - *Nous ne pouvons rester dans une incertitude juridique*
- La modification organisationnelle de la CPN est nécessaire, quelle que soit l'orientation prise dans le nucléaire.
 - *Dans un système d'enveloppe fermée pour la partie des passifs nucléaires d'Engie transférée à l'Etat, il faut un contrôle accru*

Dank U - Merci

Commissie voor nucleaire voorzieningen
Commission des provisions nucléaires
Kevin Welch Voorzitter - Président
Administration@cnv-cpn.be

APPENDIX: Huidige organisatie van de CNV

27